

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul XIII — Nr. 489

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRÂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 22 august 2001

SUMAR

Nr.	Pagina	Pagina
23.	1-2	2-31

ORDONANȚE ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ

pentru ratificarea Memorandumului de finanțare convenit între Guvernul României și Comisia Europeană privind asistența financiară nerambursabilă acordată prin Instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare pentru măsura „Reabilitarea rețelei de canalizare și furnizarea de facilități pentru epurarea apelor uzate în municipiul Craiova pentru protecția fluviului Dunărea, România“, semnat la Bruxelles la 22 decembrie 2000 și la București la 13 mai 2001

În temeiul prevederilor art. 107 alin. (1) și (3) din Constituția României și ale art. 1 pct. I.13 din Legea nr. 324/2001 privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță.

Art. 1. — Se ratifică Memorandumul de finanțare convenit între Guvernul României și Comisia Europeană privind asistența financiară nerambursabilă acordată prin Instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare pentru măsura

„Reabilitarea rețelei de canalizare și furnizarea de facilități pentru epurarea apelor uzate în municipiul Craiova pentru protecția fluviului Dunărea, România“, semnat la Bruxelles la 22 decembrie 2000 și la București la 13 mai 2001.

Art. 2. — (1) În cadrul contractelor încheiate cu contractorii locali pentru executarea de lucrări și furnizarea de bunuri și servicii plățile pot fi efectuate și în moneda euro.

(2) Cheltuielile aferente costurilor neeligibile incluse în Planul de finanțare prevăzut în anexa nr. II la memorandumul de finanțare se suportă din surse proprii ale beneficiarului final.

(3) Sumele necesare pentru continuarea finanțării măsurii, în cazul indisponibilității temporare a contribuției comunitare ISPA, se prevăd în bugetul de stat la alineatul

„Transferuri aferente Fondului național de preaderare“, în bugetul Ministerului Finanțelor Publice — „Acțiuni generale“ și se transferă autorității responsabile cu implementarea măsurii — Oficiul de Plăți și Contractare PHARE, urmând să se regularizeze cu fondurile transferate de Comisia Europeană în limita sumelor eligibile cheltuite.

(4) În cazul în care sumele prevăzute la alin. (3) vor fi cheltuite în alt scop decât cel prevăzut în memorandumul de finanțare, beneficiarul final va restitui aceste sume la bugetul de stat.

PRIM-MINISTRU
ADRIAN NĂSTASE

Contrasemnează:

p. Ministrul integrării europene,
Andrei Popescu,
secretar de stat

p. Ministrul afacerilor externe,
Cristian Diaconescu,
secretar de stat

p. Ministrul apelor și protecției mediului,
Florin Stadiu,
secretar de stat

p. Ministrul finanțelor publice,
Gheorghe Gherghina,
secretar de stat

București, 26 iulie 2001.
Nr. 23.

Măsura ISPA nr. 2000/RO/16/P/PE/002

MEMORANDUM DE FINANȚARE

convenit între Guvernul României și Comisia Europeană privind asistența financiară nerambursabilă acordată prin Instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare pentru măsura „Reabilitarea rețelei de canalizare și furnizarea de facilități pentru epurarea apelor uzate în municipiul Craiova pentru protecția fluviului Dunărea, România“

C (2000).../...

Comisia Europeană, denumită în continuare *Comisia*, acționând pentru și în numele Comunității Europene, denumită în continuare *Comunitatea*, reprezentată de comisarul pentru politică regională, domnul Michel Barnier, pentru Comisie, pe de o parte, și Guvernul României, reprezentat de doamna Hildegard Carola Puwak, ministrul integrării europene, denumit în continuare *Beneficiarul*, pe de altă parte, au convenit următoarele:

ARTICOLUL 1

Măsura la care se face referire în art. 2 va fi implementată și finanțată din resursele bugetare ale Comunității, în conformitate cu prevederile cuprinse în prezentul memorandum. Măsura la care se face referire în art. 2 va fi implementată cu respectarea Condițiilor generale prevăzute în anexa la Acordul-cadru semnat între Comisie și Beneficiar, completat cu prevederile prezentului memorandum și ale anexelor la acesta.

ARTICOLUL 2

Identificarea măsurii

Instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare va contribui, sub forma asistenței financiare nerambursabile, la

finanțarea următoarei măsuri, conform celor descrise în anexa nr. I:

Numărul măsurii: 2000/RO/16/P/PE/002

Denumirea măsurii: Reabilitarea rețelei de canalizare și furnizarea de facilități pentru epurarea apelor uzate în municipiul Craiova pentru protecția fluviului Dunărea, România

Durata: — data începerii: data semnării memorandumului de finanțare de către Comisie;

— data finalizării: 31 decembrie 2005

Localizare: municipiul Craiova, județul Dolj, România

Grup: Nu este cazul.

ARTICOLUL 3

Angajamentul

(1) Cheltuielile eligibile maxime, publice sau echivalente, care pot fi luate în considerare la calcularea asistenței financiare sunt de 70.378.000 euro.

(2) Ponderea asistenței acordate de Comunitate pentru această măsură este stabilită la 75% din cheltuielile publice totale sau echivalente, conform celor indicate în Planul de finanțare prezentat în anexa nr. II.

(3) Valoarea maximă a asistenței acordate prin Instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare este fixată la 52.783.500 euro.

(4) O sumă de 38.342.250 euro este angajată din bugetul pe anul 2000, din linia bugetară B7-020. Angajamentele privind tranșele anuale ulterioare se vor baza pe planul de finanțare inițial sau revizuit pentru măsura respectivă, în funcție de stadiul implementării măsurii și de disponibilitățile bugetare.

ARTICOLUL 4

Plățile

(1) Asistența din partea Comunității va acoperi plățile referitoare la măsura pentru care s-au făcut angajamente valabile din punct de vedere juridic de către Beneficiar și pentru care s-a alocat în mod specific finanțarea necesară. Aceste plăți trebuie să fie în legătură cu lucrările descrise în anexa nr. I.

(2) Plățile efectuate înainte de data semnării memorandumului de finanțare de către Comisie nu sunt eligibile pentru asistența prin Instrumentul pentru Politici Structurale de Preaderare.

(3) Măsura descrisă în anexa nr. I și plățile efectuate de autoritatea responsabilă cu implementarea acestei măsuri se vor încheia nu mai târziu de data de 31 decembrie 2005.

Raportul solicitat pentru efectuarea plății finale va fi înaintat în termen de maximum 6 luni de la această dată.

(4) Plata în avans este stabilită la 10.556.700 euro și va fi transferată după cum urmează:

— o sumă de 5.278.350 euro este plătită după semnarea prezentului memorandum de către Beneficiar;

— plata pentru suma rămasă se va efectua după semnarea primului contract important de lucrări, ce se va conveni între Beneficiar și Comisie după prezentarea planului de achiziții conform celor specificate în art. 8 paragraful (3).

(5) În conformitate cu prevederile pct. (5) din secțiunea a III-a din anexa nr. III.1, Comisia va accepta pentru această măsură o valoare totală a plăților în avans și intermediare reprezentând 90% din totalul asistenței financiare nerambursabile acordate.

ARTICOLUL 5

Respectarea legilor și politicilor Comunității

Măsura se va realiza cu respectarea prevederilor relevante ale acordurilor europene și va contribui la punerea în aplicare a politicilor comunitare, în special a celor referitoare la protejarea și îmbunătățirea stării mediului.

ARTICOLUL 6

Proprietatea intelectuală

Beneficiarul și autoritatea responsabilă cu implementarea, menționată la pct. 3 din anexa nr. I, se vor asigura în ceea ce privește obținerea tuturor drepturilor de proprietate

intelectuală pentru studii, schițe, planuri, publicitate și pentru alte materiale produse în legătură cu planificarea, implementarea, monitorizarea și evaluarea măsurii. Acestea vor garanta accesul și dreptul de a utiliza astfel de materiale de către Comisie sau de orice alt organism ori persoană delegată de Comisie. Comisia va utiliza aceste materiale numai în scop propriu.

ARTICOLUL 7

Permisele și autorizațiile

Orice tipuri de permise și/sau autorizații necesare pentru implementarea măsurii trebuie să fie eliberate de autoritățile competente ale Beneficiarului la timp și în conformitate cu legislația națională.

ARTICOLUL 8

Condițiile specifice referitoare la măsură

Fără a se aduce atingere condițiilor generale prevăzute în anexa nr. III, asistența financiară nerambursabilă din partea Comunității se află sub rezerva următoarelor condiții:

1. Condiția privind evaluările și situația activelor

Comisia își rezervă dreptul de a revizui valoarea asistenței prin ISPA, stabilită la art. 3, dacă în termen de 5 ani de la data finalizării lucrărilor condițiile de exploatare (trafic, încasări din tarife etc.) diferă semnificativ față de evaluările inițiale făcute pentru stabilirea nivelului asistenței financiare nerambursabile și/sau dacă există o modificare substanțială care:

a) afectează natura exploatării sau condițiile de implementare ori conferă unui organism public sau privat un avantaj nejustificat; și

b) rezultă fie din modificarea formei de proprietate asupra oricărei părți din infrastructura finanțată, fie din încetarea sau modificarea reală a aranjamentelor de exploatare.

Țara beneficiară va informa Comisia asupra oricărei modificări și va cere acordul prealabil din partea Comisiei pentru aceste modificări.

2. Condiția privind disponibilitățile

Asistența financiară nerambursabilă acordată de Comunitate pentru măsură este acordată sub rezerva punerii la dispoziție de către autoritățile implicate a unor resurse suficiente pentru asigurarea exploatării și întreținerii eficiente a activelor.

3. Condiții privind plata în avans:

a) înștiințarea Comisiei de către Beneficiar cu privire la faptul că au fost făcute publice principalele elemente ale acceptului de dezvoltare (conform Directivei C.E.E. nr. 85/337, amendată prin Directiva C.E. nr. 97/11);

b) Beneficiarul a făcut dovada că:

(i) apele uzate industriale sunt pretratate și/sau reciclate în mod corespunzător;

(ii) reziduurile apelor industriale nu sunt dăunătoare pentru tehnologiile proiectate să fie utilizate pentru stația de epurare;

c) semnarea unui acord de împrumut cu Banca Europeană de Investiții pentru asigurarea cofinanțării investițiilor din cadrul măsurii.

În cazul în care acest acord de împrumut nu a fost semnat înainte de plata celei de-a doua rate a avansului, Consiliul Local Craiova va vira suma de 1.759.400 euro către Fondul Național;

d) nominalizarea unui manager de proiect și crearea unei Unități de Implementare a Proiectului, în conformitate cu Termenii de referință acceptați de Comisie;

e) prezentarea de către Beneficiar a unui plan de achiziții agreeat de Comisia Europeană.

4. Condiții ce trebuie îndeplinite înainte de efectuarea plăților intermediare:

— elaborarea unui plan de dezvoltare pentru managementul apei și al apelor uzate, care să conțină elementele descrise la pct. 6 din anexa nr. I la memorandum, nu mai târziu de data de 1 iulie 2002.

5. Efectuarea plății finale este condiționată de prezentarea de către Beneficiar a unui permis de mediu, care să conțină și cerințele legate de prevederile Directivei C.E.E. nr. 91/271.

6. Condiția legată de cofinanțarea împreună cu o instituție financiară internațională

Semnat la Bruxelles la 22 decembrie 2000.

Pentru Comunitate,

Michel Barnier,

membru al Comisiei Europene

Pentru măsura în cauză Comisia va aplica regula specificată în paragraful 1a) din secțiunea a X-a din anexa nr. III.2.

ARTICOLUL 9

Prevederile privind implementarea, cuprinse în anexele la prezentul memorandum de finanțare, fac parte integrantă din acesta.

Nerespectarea condițiilor și prevederilor privind implementarea va fi tratată de Comisie conform procedurii stipulate în secțiunea a VIII-a din anexa nr. III.1.

ARTICOLUL 10

Textul autentic al acestui memorandum de finanțare este prezentul document semnat mai jos.

Semnat la București la 13 mai 2001.

Pentru Beneficiar,

Hildegard Carola Puwak,

ministrul integrării europene,
coordonator național ISPA

Lista cuprinzând anexele

- Anexa nr. I „Descrierea măsurii“
- Anexa nr. II „Plan de finanțare“
- Anexa nr. III:
  - Anexa nr. III.1 „Prevederi financiare privind implementarea ISPA“
  - Anexa nr. III.2 „Prevederi privind eligibilitatea cheltuielilor pentru măsurile finanțate prin ISPA“
  - Anexa nr. III.3 „Model de cerere de plată pentru raportarea progresului financiar și fizic și pentru solicitarea de modificări“
  - Anexa nr. III.4 „Acord privind cerințele minime de control financiar aplicabile măsurilor finanțate prin ISPA“
  - Anexa nr. III.5 „Acord cu privire la nereguli și la recuperarea sumelor încasate eronat prin ISPA“
  - Anexa nr. III.6 „Cerințe privind informarea și publicitatea“

ANEXA Nr. I

DESCRIEREA MĂSURII

Reabilitarea rețelei de canalizare și furnizarea de facilități pentru epurarea apelor uzate în municipiul Craiova pentru protecția fluviului Dunărea, România

Codul măsurii: 2000/RO/16/P/PE/002

1. **Denumirea măsurii:** Reabilitarea rețelei de canalizare și furnizarea de facilități pentru epurarea apelor uzate în municipiul Craiova pentru protecția fluviului Dunărea, România

2. **Autoritatea care prezintă cererea** (coordonatorul național ISPA)

2.1. Numele: Hildegard Carola Puwak, ministrul integrării europene

2.2. Adresa: Ministerul Integrării Europene

Direcția coordonarea programelor de dezvoltare

Eugen Teodorovici, director

str. Apolodor nr. 17, latura Nord, sectorul 5, București, România

E-mail: eugen.teodorovici@mie.ro

Telefon: (40-1) 301.16.23

Fax: (40-1) 301.16.26

3. Autoritatea responsabilă cu implementarea (astfel cum este definită la pct. 2 din secțiunea a II-a din anexa nr. III.2)

3.1. Denumirea: Oficiul de Plăți și Contractare PHARE
Ministerul Finanțelor Publice

3.2. Adresa: str. Mendeleev nr. 36—38, etaj IV, sectorul 1, București, România
E-mail: rradulescu@ansit.ro

4. Beneficiarul final (în cazul în care este vorba despre un alt organism decât cel stipulat la pct. 3)

4.1. Denumirea: Regia Autonomă de Apă Craiova
4.2. Adresa: Str. Brestei nr. 101, Craiova, România

5. Localizare

5.1. Statul beneficiar: România
5.2. Regiunea: județul Dolj

6. Descriere

Măsura va contribui substanțial la reducerea deversării de apă uzată din municipiul Craiova, un centru economic și industrial major în sud-vestul României, în râul Jiu și implicit în fluviul Dunărea. Modernizarea unei stații de epurare și construcția unui colector principal de apă uzată vor furniza celor 320.000 de locuitori un sistem de canalizare în conformitate cu cerințele de igienă moderne. De asemenea, reducerea deversărilor în râul Jiu și în Dunăre va reduce semnificativ și poluarea transfrontalieră.

Stația de epurare și construcția colectorului principal de apă uzată vor avea următoarele efecte benefice:

- reducerea poluării Jiului prin evitarea descărcărilor de apă uzată neepurată;
- reducerea poluării peste granițe prin descărcările indirecte în fluviul Dunărea (Jiul este un afluent important al Dunării);
- eliminarea deversărilor de apă uzată în lacul Craiovița și în canalul Craiovița, ceea ce va aduce un beneficiu semnificativ condițiilor de igienă ale populației;
- apa uzată va fi epurată conform cerințelor autorității române de gospodărire a apelor (inclusiv aspectul legat de nămol) și standardelor europene existente.

Planul național pentru adoptarea acquisului comunitar pentru România definește în mod clar ca priorități următoarele sectoare: gospodărirea deșeurilor, îmbunătățirea calității apei și întărirea modalităților de prevenire a poluării și controlului pentru împiedicarea poluării accidentale a aerului, apei și solului. Această măsură are ca obiectiv îmbunătățirea calității apei.

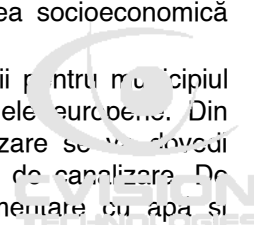
Măsura a fost declarată ca fiind prioritară în Planul național de acțiune pentru protecția mediului (PNAPM) și în Planul național pentru implementarea ISPA – mediu, plan prezentat Comitetului de management ISPA pe data de 20 iulie 2000.

Principalul scop al stației de epurare din Craiova este de a aduce parametrii efluentului de apă uzată epurată în limitele stabilite de normativul NTPA 001 și de Directiva C.E.E. nr. 91/271 referitoare la epurarea apelor uzate urbane (DEAUU). De asemenea, măsura va fi conformă cu Directiva C.E.E. nr. 75/442 referitoare la reziduuri (directiva-cadru cu privire la deșeuri) și cu Directiva C.E.E. nr. 86/278 referitoare la nămolul de canal.

În conformitate cu legislația română și cu standardele specifice ale efluentului pentru municipiul Craiova, emise de Compania Națională „Apele Române”, stația de epurare va respecta și cerințele referitoare la eliminarea azotului și fosforului ($N < 10 \text{ mg/l}$, $P < 1 \text{ mg/l}$). Acești parametri se încadrează în cerințele de deversare a apei uzate în zone sensibile și aflate în pericol de eutrofizare. Deoarece receptorii finali — Delta Dunării și Marea Neagră — au fost catalogați drept „zone sensibile” datorită eutrofizării, autoritatea de mediu competentă a decis că în cazul stației de epurare din Craiova este absolut necesar un proces de epurare în 3 etape.

Necesitatea investițiilor în sistemele de apă potabilă și apă uzată este considerată ca prioritate într-un plan de ansamblu întocmit în faza de pregătire a măsurii, pe baza unei evaluări a parametrilor tehnici ai infrastructurii existente, avându-se în vedere și dezvoltarea socioeconomică a municipiului. Măsura a fost identificată ca o investiție prioritară.

Planul de ansamblu va fi actualizat pentru a evalua necesitățile de investiții pentru municipiul Craiova, în vederea realizării unei conformități depline cu normele și standardele europene. Din moment ce măsura are în vedere numai necesitățile imediate, această actualizare se va dovedi utilă în definirea cerințelor pentru o viitoare reabilitare sau extindere a sistemului de canalizare. De asemenea, planul revizuit va pune în discuție aspecte ale sistemului de alimentare cu apă și măsurile ce trebuie adoptate pentru remedierea pierderilor de apă.

7. Obiective

În ciuda faptului că municipiul Craiova este unul dintre cele mai mari orașe din România, acesta nu beneficiază de serviciile unei stații de epurare funcționale. În anul 1979 a fost proiectată o stație de epurare, iar în anul 1989 au început lucrările de construcție. Acestea nu s-au finalizat datorită lipsei de fonduri. În stadiul final de construcție se află numai colectorul principal și anumite componente ale treptei mecanice de epurare.

De asemenea, și sistemul de canalizare din Craiova este incomplet. Apa uzată menajeră și cea industrială sunt deversate direct fie într-un canal parțial deschis — canalul Craiovița —, care trece direct prin oraș, sau în lacul Craiovița, aflat într-o zonă de agrement. Din aceste două amenajări apa uzată este descărcată în Jiu în mod direct și fără epurare.

Deversarea apei de canalizare în lacul Craiovița și în canalul deschis reprezintă un pericol real pentru sănătatea populației și împiedică o posibilă tratare a apei prin stația de epurare.

Regia Autonomă de Apă Craiova (RAAC) este patronată de Consiliul Local al Municipiului Craiova, acesta fiind autoritatea care exploatează resursele de apă și facilitățile pentru apa uzată din municipiul Craiova.

Măsura constă în 3 componente:

1. reabilitarea și modernizarea stației de epurare;
2. extinderea sistemului de canalizare;
3. asistență pentru managementul proiectului și întărirea instituțională.

Componenta 1: Stația de epurare

Principalul obiectiv al reabilitării și modernizării stației de epurare, localizată la sud-vest de Craiova, în apropierea Jiului, constă în finalizarea stației de epurare existente, pentru eliminarea de CBO_5 (etapa 2), conform proiectului inițial, și în extinderea stației pentru a se respecta noile standarde române și cerințele europene referitoare la efluenții deversați în zone sensibile, extindere care include eliminarea azotului (N) și a fosforului (P) (etapa 3).

Noua stație de epurare va deservi aproximativ 320.000 de locuitori. Cantitatea zilnică de apă uzată este estimată la aproximativ 136.500 m³. Capacitatea proiectată a stației de epurare corespunde pentru 385.000 persoane echivalente (PE). Încărcarea stației de epurare se bazează pe estimări privind cererile în anul 2010, incluzând și o marjă de siguranță: încărcătură apă uzată menajeră pentru 330.000 PE, industrie — 15.000 PE (inclusiv pentru 10.000 PE pentru industriile chimice) și o rezervă corespunzătoare pentru 40.000 PE. Această rezervă va permite viitoare branșamente în cazul în care eventuala dezvoltare a industriei o va impune. Această marjă va oferi o capacitate suficientă noii stații de epurare pentru a satisface orice fel de cerințe pentru următorii 15 ani, ținându-se totuși seama de eventualele reduceri în consum datorate creșterii tarifelor pentru apa de canal (vezi mai jos). În plus, stația de epurare va fi proiectată astfel încât să permită orice eventuală extindere.

Reducerea poluării râului Jiu este estimată după cum urmează:

Agent	Reducere (tone/an)	Reducere (%)
CBO	6.800	90
COD	13.400	85
Suspensii solide	7.800	90
Total azot	1.000	70
Total fosfor	350	90

Nămolul obținut în urma procesului de epurare va fi eliminat conform normelor Uniunii Europene. Dotările viitoarei stații de epurare în ceea ce privește nămolul vor include stații de pre-deshidratare, bazine de fermentare, bazine de deshidratare și locuri de depozitare a nămolului. Producția în surplus de nămol deshidratat va fi depozitată într-o haldă de nămol în incinta stației de epurare. Halda are o capacitate de stocare pentru o perioadă de 9 luni, fapt care ar permite o eventuală folosire a nămolului în agricultură. Gazul rezultat în urma procesului tehnologic va fi folosit pentru producerea energiei termice și electrice ce urmează să fie utilizate în cadrul stației. În momentul în care stația de epurare va fi dată în folosință, conform estimărilor, în primăvara anului 2004, se vor preleva și analiza probe de nămol pentru a se verifica dacă nămolul corespunde standardelor Uniunii Europene referitoare la folosirea acestuia în agricultură. Oricum, până în prezent nu s-a luat o decizie cu privire la utilizarea finală a nămolului. Acest lucru depinde în mare măsură de parametri calitativi ai acestuia, parametri care nu pot fi prognozați înainte de darea în folosință a stației de epurare.

Stația de epurare va include, de asemenea, și un laborator nou. În prezent laboratorul existent în cadrul RAAC are o unitate pentru analize chimice și bacteriologice, existând numai echipament primar pentru analize chimice, biologice și bacteriologice. Laboratorul necesită îmbunătățiri, iar personalul, o nouă instruire.

Ca atare, în cadrul stației de epurare a fost inclus și un laborator, împreună cu personalul necesar în vederea funcționării acestuia. Apa brută care intră în stația de epurare va fi astfel analizată în acest laborator al stației de epurare.

Apele uzate industriale în urma epurării trebuie să respecte normativul C90/83, care stabilește limitele substanțelor organice poluante (substanțe organice, metale grele etc.), iar deversările vor fi menținute în general în aceste limite. În prezent se estimează că aproximativ 80% din consumatorii industriali deversează apă uzată în sistemul de canalizare. Combinatul chimic deține o mică stație de epurare cu treaptă mecanică și biologică, apa rezultată fiind apoi deversată în canalul Craiovița. Principalul obiectiv este ca întreaga zonă industrială care deversează apă în sistemul de canalizare să fie conectată la stația de epurare. În cazul unor anumiți agenți industriali apa deversată în sistemul municipal de canalizare necesită operațiuni de pretratare.

În prezent apa deversată de agenții industriali în rețeaua de canalizare este analizată în mod regulat de către laboratorul Regiei Autonome de Apă Craiova. În viitor noul laborator se va ocupa de colectarea și de analizarea apei deversate de agenții industriali. Se estimează că aproximativ 40% din apa furnizată este consumată de agenții industriali.

Agenții industriali deversează aproximativ 3,5 milioane m³/an, aproximativ 800.000 m³ provenind de la industria chimică. Nu se cunoaște cantitatea de metale grele din această apă. Stația de epurare este dimensionată pentru aproximativ 50 milioane m³/an.

Componentă 2: Sistemul de canalizare

Principalul obiectiv al lucrărilor la sistemul de canalizare este de a elimina deversările actuale de apă uzată din lacul Craiovița și din canalul Craiovița și de a conduce apa uzată în sistemul de canalizare. Acest lucru va îmbunătăți simțitor condițiile de igienă ale populației și va permite epurarea apei astfel deversate.

În prezent aproximativ 85% din populație este bransată la sistemul de canalizare, iar măsura va conduce la bransarea unui număr suplimentar de aproximativ 30.000 de locuitori (10%). Întregul sistem de canalizare va fi conectat la stația de epurare. Restul populației rămase nebransate la sistemul de canalizare locuiește în satele și în comunele care înconjoară municipiul.

Proiectul referitor la sistemul de canalizare va cuprinde construirea următoarelor dotări:

1. conductă interceptoare de-a lungul canalului Craiovița; noua conductă va colecta deversările existente în prezent, precum și pe cele viitoare corespunzătoare zonei Craiovița și le va conduce către stația de epurare;

2. modificarea a 3 cămine deversoare care deversează apă în canalul Craiovița; acest lucru va permite deversarea apei uzate direct către stația de epurare;

3. construirea unui sistem de canalizare separat pentru zona de nord-vest a municipiului; acest lucru va permite deversarea apelor uzate rezultate din această zonă către stația de epurare;

4. separarea sistemului de canalizare pluvială de cel menajer în zona Craiovița Nouă; acest lucru va conduce la intensificarea exploatării sistemului de canalizare din Craiovița Nouă (aproximativ 40.000 de locuitori). Sistemul de canalizare corespunzător acestei zone s-a degradat pe parcursul anilor, apărând frecvent deversări accidentale în caz de supraddebit (inundații);

5. GIS și cartografiere computerizată a sistemului de canalizare; acest sistem de informații geografice va dezvolta întreaga capacitate de proiectare, exploatare și inspecție a RAAC.

Componenta 3: Asistență tehnică: control și dezvoltarea capacității instituționale

Această componentă include asistență pentru managementul măsurii și supraveghere în scopul de a se asigura implementarea corespunzătoare a măsurii în perioada stabilită. Controlul și aprobarea proiectului întocmit de contractor pentru stația de epurare, negocierea și aprobarea schimbărilor intervenite în contract, asigurarea nivelului calitativ și aprobarea operațiunilor de finalizare și recepție sunt sarcini pentru care este necesară o astfel de asistență.

Programul de dezvoltare a capacității instituționale va întări capacitatea RAAC de a monitoriza operațiunile de exploatare a stației de epurare și managementul problemelor legate de pregătirea și implementarea proiectelor internaționale, precum și capacitatea laboratorului. În viitorul program de instruire va trebui inclus și personal din cadrul inspectoratului local de protecție a mediului. Această componentă va ajuta RAAC să-și dezvolte eficacitatea comercială, inclusiv pentru a colecta contravaloarea facturilor.

Indicatorii-cheie, astfel cum sunt ilustrați în tabelul de mai jos, vor fi folosiți pentru a monitoriza progresul fizic al implementării măsurii; cifrele prezentate în tabel sunt indicative.

Indicatori fizici	Unitatea de măsură (m ³ , ml, nr., bucată)	Volum/ număr
Componenta 1: Stația de epurare		
1. 4 decantoare primare	m ³	34.000
2. 3 bazine de fosfor biologic	m ³	6.000
3. 6 bazine tehnologice	m ³	60.000
4. 2 bazine de substanțe chimice	m ³	100
5. 6 decantoare secundare	m ³	64.000
6. 2 bazine de fermentație	m ³	8.000
7. bazin de nămol	m ³	25.000
8. conductă de descărcare	ml	700
Componenta 2: Sistemul de canalizare		
1. conductă interceptoare	ml	6.200
2. cămine deversoare	bucată	3
3. sistem de canalizare separat	ml	70.000

8. Program de lucru

	Data începerii	Data încheierii
Studiu de fezabilitate	3 ianuarie 2000	31 martie 2000
Analiză economică	3 ianuarie 2000	20 martie 2000
Analiză financiară	3 ianuarie 2000	20 martie 2000
Studiu de impact asupra mediului	3 ianuarie 2000	21 martie 2000
Proiectare	27 martie 2000	30 iunie 2000
Documentație de licitație	1 mai 2000	31 ianuarie 2001
Achiziție de terenuri	1 noiembrie 2000	1 iunie 2001
Construcția stației de epurare a apelor uzate	1 iulie 2001	1 martie 2004
Construcția rețelei de canalizare	1 noiembrie 2003	30 noiembrie 2005
Faza de exploatare	1 decembrie 2005	30 de ani

9. Analiza economică și socială cost – beneficiu

Măsura aduce un număr important de beneficii economice și va conduce la:

- colectarea a aproximativ 95% din totalul apei deversate de oraș și direcționarea acesteia către stația de epurare. Acest lucru va duce la îmbunătățiri majore ale condițiilor gradului de igienizare a canalului Craiovița;

- eliminarea posibilității ca apa brută uzată și nămolul să fie deversate direct în râul Jiu. Se estimează că aproximativ 56% din debitul de ape uzate municipale deversate în Jiu provine din Craiova. Ca atare, stația de epurare va avea un impact major asupra mediului, în aval de Craiova;

- îmbunătățirea condițiilor de siguranță la dotările pentru nămol pentru ca astfel nămolul rezultat să poată fi utilizat în agricultură;

- reducerea riscului de sifonaj invers (pătrunderea apelor de canal) în rețeaua de apă.

Toate aceste îmbunătățiri vor conduce la importante ameliorări în domeniul sănătății publice, precum și la ameliorarea calității apei din râuri. Nu s-a reușit în întregime o cuantificare a impactului pe care defecțiunile din rețeaua de canalizare și alimentare cu apă îl au asupra sănătății oamenilor în cazul pătrunderii apelor de canal în rețeaua de alimentare cu apă, al poluării râurilor prin deversarea surplusului de nămol sau al folosirii acestuia în agricultură fără o igienizare prealabilă. Aceste lucruri sunt frecvent întâlnite în municipiul Craiova.

Numărul cazurilor de febră tifoidă, hepatită, dizenterie, gastroenterocolită, holeră sau boli legate de consumul apei, raportat de autoritățile competente din domeniul sănătății publice, nu este atât de mare cum ar fi de așteptat într-o zonă precum Craiova. Ca atare estimarea acestor beneficii este, evident, dificil de realizat.

Pe durata acestei măsuri s-a încercat o cuantificare a acestor efecte. Din cauza lipsei unor date suficiente și exacte estimările privind reducerea cheltuielilor legate de sănătate sunt destul de

rezervate. Oricum, principalul beneficiu îl constituie scăderea acestor cheltuieli. Beneficiile au fost sumar estimate și cuantificate în jurul cifrei de 300.000 euro/an.

10. Principalele elemente ale analizei financiare

În prezent există un sistem de facturare și de colectare a taxelor pentru serviciile de apă și canal furnizate. Tariful pentru apa potabilă este de 0,19 euro/m³ (4.013 lei/m³), iar pentru canalizare este de 0,04 euro/m³ (756 lei/m³). Tariful pentru canalizare este scăzut, iar municipalitatea a fost de acord cu creșterea acestuia în scopul acoperirii cheltuielilor de funcționare legate de această măsură. Tarifele pentru apă reprezintă aproximativ o pătrime din tariful din țările europene, iar tarifele pentru apa de canal sunt cu 5% mai mici față de tarifele din țările occidentale. Tarifele sunt aceleași atât pentru consumatorii casnici, cât și pentru cei industriali.

O creștere tarifară de 5 ori în perioada 2000—2010, astfel cum se specifică în analiza financiară, va asigura acoperirea costurilor de întreținere, exploatare și amortizare, făcând astfel viabilă această măsură. Modelul financiar care a fost întocmit pe durata pregătirii acestei măsuri arată că RAAC își poate menține viabilitatea financiară prin schimbarea acestor tarife. Atât municipalitatea, cât și RAAC au convenit asupra creșterii de 5 ori (în termeni reali) a acestui tarif.

Cheltuielile de întreținere și exploatare ale stației de epurare se ridică la 4,73 milioane euro/an (6,1 milioane euro dacă este inclusă și amortizarea). Acestea sunt mai mici decât veniturile anuale calculate la 6,2 milioane euro/an, după creșterea tarifară.

În prezent cota-parte din veniturile disponibile, cheltuite pentru apă și canalizare, este mică, 1,7% pentru consumatorii contorizați, 1,85% pentru cei necontorizați și 2,4% pentru gospodăriile cu venituri mici. Cu noile tarife cota-parte va fi de 4,5% pentru gospodăriile cu venituri mici și 3,6% pentru consumatorii contorizați.

Creșterea de 5 ori a tarifului are ca efect o creștere importantă a veniturilor disponibile să fie cheltuite pentru serviciile de apă. În Europa Occidentală rata gradului de suportabilitate este între 2—5%, iar în Craiova aceasta a fost relativ scăzută din cauza tarifelor mici pentru canalizare.

După cum se explică mai sus, tarifele vor fi majorate pentru a acoperi cheltuielile de întreținere a sistemului de canalizare și a stației de epurare. Tarifele vor fi ajustate anual astfel încât să acopere cheltuielile actuale pentru întreținere și exploatare, inclusiv amortizarea, pe întreaga durată de funcționare a sistemului de canalizare și a stației de epurare.

Condițiile financiare impuse de B.E.R.D. au avut drept scop păstrarea viabilității financiare a RAAC. În anii trecuți pentru RAAC a fost foarte dificil să respecte aceste condiționalități, în principal în ceea ce privește acoperirea fluxului de numerar. Situația s-a îmbunătățit în anul 1999, iar municipalitatea s-a angajat să respecte aceste condiții financiare în anul în curs. Împrumutul în derulare de la Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare și condițiile financiare impuse de aceasta dau asigurări suplimentare că această măsură se va putea susține din punct de vedere financiar.

Urgența acestui proiect — Craiova nu are stație de epurare, imposibilitatea de a contracta împrumuturi pentru cofinanțare și limitele puterii de cumpărare a populației (grad de suportabilitate a unor cheltuieli) — justifică acest credit nerambursabil în valoare de 75% din costul total al măsurii.

La o creștere tarifară de 5 ori — ceea ce reprezintă limita pe care și-o poate permite populația — taxa pe valoarea adăugată (capitalizarea fluxului numerar fără costuri legate de preluarea întreprinderii) pentru măsură este negativă, în jur de 40 milioane de euro. Dacă tariful ar crește de 10 ori, taxa pe valoarea adăugată ar putea fi pozitivă. Oricum o astfel de creștere dramatică a tarifului ar reprezenta o problemă pentru majoritatea populației. Creșterea în termeni reali de 10 ori a tarifului ar atrage 4,1% din veniturile disponibile ale consumatorilor contorizați și 5,7% din cele ale consumatorilor necontorizați, precum și un procent de 7,1% din veniturile disponibile ale consumatorilor cu venituri mici.

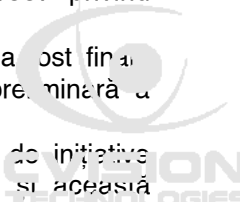
În prezent municipalitatea duce tratative pentru obținerea unui împrumut de la Banca Europeană de Investiții pentru cofinanțarea acestei măsuri (vezi secțiunea de mai jos).

11. Studiul de impact asupra mediului

Măsura se încadrează în prevederile anexei nr. I la Directiva C.E.E. nr. 85/337 privind studiile de impact asupra mediului, amendată prin Directiva C.E. nr. 97/11.

Studiul preliminar de impact asupra mediului, conținând o analiză a impactului, a fost finalizat conform planului, în scopul de a lua în calcul datele de mediu chiar în faza preliminară a măsurii.

Ca rezultat al analizelor preliminare asupra mediului, măsura include un număr de inițiative legate de mediu care vin să asigure totala concordanță între normele europene și această investiție. Pentru componenta stația de epurare este inclusă instalarea unui laborator care va

monitoriza periodic calitatea apei brute și a efluenților, în conformitate cu cerințele Uniunii Europene. Nămolul va fi depozitat conform aceluiași standarde. Asistența tehnică include și un program de instruire și de dezvoltare a capacității personalului care activează în cadrul stației de epurare, pentru a se asigura astfel funcționarea acesteia la parametri proiectați. În cadrul aceleiași componente se va asigura un proces de instruire special pentru inspectoratul local de protecție a mediului, pentru a se respecta în acest fel standardele în vigoare impuse în cazul stațiilor de epurare.

12. Cost și asistență

Articol	Cheltuieli totale (mii euro)	Cheltuieli apărute înainte de depunerea cererii de finanțare
Costuri de proiectare/planificare ¹⁾	0	
Achiziționare de terenuri ²⁾	200	
Pregătirea șantierului	352	
Lucrări principale	37.800	
Instalații și echipamente	22.542	
Asistență tehnică	90	
Supraveghere pe durata implementării	1.400	
Cheltuieli neprevăzute	7.038	
Taxe/impozite	0	
Altele (inspecție CCTV, cartografiere și GIS, publicitate, capacitate construcție)	1.156	
TOTAL:	70.578	

¹⁾ Licitarea pentru stația de epurare se desfășoară conform contractelor de construcție și predare la cheie FIDIC (Cartea portocalie). Proiectarea pentru sistemul de canalizare este plătită de către Agenția Daneză pentru Protecția Mediului (DANCEE). Ca atare, nu există costuri separate de proiectare.

²⁾ Neeligibil.

— euro —					
Cost total	Contribuția sectorului privat	Cheltuieli neeligibile	Cost total eligibil	Asistența ISPA	Rata asistenței ISPA (%)
70.578.000	0	200.000	70.378.000	52.783.500	75

Rata asistenței: 75%

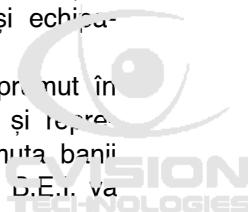
13. Implicarea instituțiilor financiare internaționale

În anii '90, împreună cu B.E.R.D. și în cadrul programului DANCEE (cooperarea daneză pentru mediu în Europa de Est), au fost finalizate proiecte menite în principal să îmbunătățească sistemul de alimentare cu apă în municipiul Craiova.

În cadrul programului de dezvoltare a utilităților municipale (MUDP I) a fost obținut un împrumut B.E.R.D. de aproximativ 4,2 milioane dolari S.U.A. pentru îmbunătățirea sistemului de alimentare cu apă, proiectul fiind lansat în anul 1998. Proiectul a fost finanțat în proporție de 50% din împrumut B.E.R.D., restul fondurilor fiind asigurate de la bugetul central și local. Programul a inclus reabilitarea rețelei de alimentare cu apă, program de monitorizare a presiunii (16 puncte de monitorizare a presiunii), instalarea a aproximativ 2.300 apometre la populație, precum și instalarea a 16 debitmetre la principalele gospodării de apă din Craiova. Recepționarea finală a lucrărilor este prevăzută pentru luna noiembrie 2000.

DANCEE a acordat un împrumut nerambursabil în valoare de un milion dolari S.U.A. pentru achiziționarea și instalarea a 86 de pompe pentru fronturile de captare, 15 pompe orizontale și a unei stații de clorinare, inclusiv a echipamentului aferent, pentru înlocuirea pompelor și echipamentelor învechite sau care nu mai dădeau randament. Proiectul a fost finalizat.

Banca Europeană de Investiții a fost de acord în principiu cu acordarea unui împrumut în scopul cofinanțării acestui proiect. În prezent au loc negocieri între autoritățile române și reprezentanții acestei bănci. Ministerul Finanțelor Publice a confirmat faptul că va subîmprumuta banii primiți de la B.E.I., necesari pentru cofinanțarea acestui proiect. Acordul de împrumut cu B.E.I. va fi încheiat probabil în cursul anului 2001.

14. Condiții specifice referitoare la măsură

Vezi art. 8 din memorandumul de finanțare.

15. Plan de achiziții

Înainte de plata ratei a doua din avans Beneficiarul va prezenta un plan de achiziții bazat pe modelul descris în anexa nr. I.a), plan ce trebuie să fie agreat de Comisie.

Licitația se va face cu respectarea regulilor cuprinse în titlul IX din Regulamentul financiar. Participarea la licitație va fi deschisă pentru toate firmele din statele membre ale Uniunii Europene sau din țările beneficiare.

ANEXA Nr. I.a)

PLAN DE ACHIZIȚII PROVIZORIU

Oferta nr.	Descrierea lucrărilor/ serviciilor	Tipul de contract (lucrări, materiale, servicii)	Luna prognozată pentru lansarea ofertei	Rata de rambursare a facturilor legate de contractul specificat

Termenii specifici pentru adjudecarea contractului vor fi publicați în Jurnalul Oficial al Comunității Europene și/sau pe Internet.

(Pentru contracte care sunt considerate ca fiind doar parțial eligibile pentru asistență ISPA rata de rambursare se calculează aplicându-se procentul de cost acceptat ca eligibil din rata de asistență pentru măsură.)

ANEXA Nr. II

PLAN DE FINANȚARE
(bazat pe angajamentele de la bugetul Uniunii Europene)

Titlul măsurii: Reabilitarea rețelei de canalizare și furnizarea de facilități pentru epurarea apelor uzate în municipiul Craiova pentru protecția fluviului Dunărea, România

Nr. ISPA: 2000/RO/16/P/PE/002

— euro —

Anul	Cost total	Costuri neeligibile	Costuri eligibile					Împrumut de la IFI ^{*)}	
			Total	ISPA	Autorități naționale	Autorități locale ^{**)}	8	% 9 = 8/1	
	1 = 2+3	2	3 = 5+7	(%) 4 = 3/1	5	(%) 6 = 5/3	7	8	9 = 8/1
2000	51.123.000	—	51.123.000	100	38.342.250	75	12.780.750	12.780.750	25
2001	5.379.400	200.000	5.179.400	96	3.884.550	75	1.294.850	1.294.850	24
2002	7.037.800	—	7.037.800	100	5.278.350	75	1.759.450	1.759.450	25
2003	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2004	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2005	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2006	7.037.800	—	7.037.800	100	5.278.350	75	1.759.450	1.759.450	25
ne-anualizate	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAL:	70.578.000	200.000	70.378.000	100	52.783.500	75	17.594.500	17.594.500	25

*) Împrumut B.E.I.

**) Împrumut B.E.I. în cazul în care înțelegerea de împrumut este semnată și acordată municipalității.

CVISION TECHNOLOGIES

PREVEDERI FINANCIARE privind implementarea ISPA

SECȚIUNEA I

Forme și rate de asistență

(1) Asistența Comunității prin ISPA poate fi sub formă de asistență nerambursabilă directă, de asistență rambursabilă sau orice altă formă de asistență.

Asistența rambursată către autoritatea de management sau către altă autoritate publică va fi refolosită în același scop.

(2) Rata asistenței din partea Comunității, acordată prin ISPA, poate fi de până la 75% din cheltuiala publică sau echivalentă, inclusiv cheltuielile făcute de organisme ale căror activități se încadrează într-un cadru legal sau administrativ care face ca acestea să fie privite ca echivalente ale unor organisme publice. Comisia poate propune creșterea acestei rate până la 85%, în special acolo unde consideră că o rată mai mare de 75% este necesară pentru îndeplinirea unor măsuri esențiale pentru atingerea obiectivelor generale ale ISPA.

Rata asistenței și suma maximă a asistenței financiare nerambursabile ISPA vor fi specificate în memorandumul de finanțare aferent măsurii respective.

În cazul asistenței rambursabile sau în cazul în care există un interes special al Comunității, rata de asistență trebuie redusă ținându-se seama de:

- a) disponibilitatea cofinanțării;
- b) capacitatea măsurii de a genera venituri; și
- c) aplicarea corespunzătoare a principiului „poluatorul plătește”.

(3) Măsurile care generează venituri în conformitate cu paragraful (2) b) sunt cele care privesc:

- a) infrastructura a cărei folosință implică taxe provenite de la utilizatori;
- b) investiții productive în sectorul de mediu.

Comisia a elaborat recomandări privind aplicarea principiului „poluatorul plătește”.

(4) Măsurile privind studiile preliminare și asistența tehnică pot fi finanțate în mod excepțional în proporție de 100% din costurile totale.

(5) Măsurile acoperite de un memorandum de finanțare vor fi implementate de țara beneficiară în strânsă colaborare cu Comisia, care își va păstra responsabilitatea pentru utilizarea fondurilor alocate.

SECȚIUNEA a II-a

Angajamente

(1) Comisia implementează cheltuielile prin ISPA în conformitate cu Reglementarea financiară aplicabilă bugetului general al Comunității Europene, pe baza memorandumului de finanțare care va fi încheiat între Comisie și țara beneficiară.

Totuși angajamentele bugetare anuale referitoare la asistență acordată măsurilor vor fi efectuate în unul dintre următoarele două moduri:

- a) Angajamentele pentru măsurile finanțate prin ISPA, care vor fi realizate pe parcursul a 2 ani sau mai mult, trebuie, ca regulă generală și sub rezerva pct. b), să fie efectuate în rate anuale.

Angajamentele pentru prima rată anuală vor fi făcute de Comisie la semnarea memorandumului de finanțare referitor la măsură.

Acest angajament nu va depăși totalul plății în avans, prevăzută la paragraful (2) din secțiunea a III-a de mai jos, și a asistenței financiare nerambursabile pentru cheltuielile estimate pentru primul an indicat în planul de finanțare. Angajamentele pentru ratele anuale următoare trebuie să se bazeze pe planul de finanțare inițial sau revizuit al măsurii. Acestea vor fi acordate, în principiu, la începutul

fiecărui an financiar, dar nu mai târziu de data de 1 aprilie a anului în discuție, cu condiția ca cheltuielile preconizate pentru anul următor să le justifice și ca progresul lucrărilor să demonstreze că proiectul avansează satisfăcător către finalizare și sub rezerva disponibilității resurselor bugetare.

b) Pentru măsurile cu o durată mai mică de 2 ani și pentru care asistența Comunității nu depășește 20 milioane euro un prim angajament de până la 80% din totalul asistenței acordate poate fi făcut când Comisia semnează memorandumul de finanțare referitor la măsură.

Diferența va fi angajată în condițiile în care progresul lucrărilor demonstrează că proiectul înaintază satisfăcător către finalizare și sub rezerva disponibilității resurselor bugetare.

(2) Cu excepția cazurilor deplin justificate, asistența angajată pentru o măsură la care lucrările fizice nu au început în intervalul de 2 ani de la data semnării de către Comisie a memorandumului de finanțare referitor la măsură va fi anulată.

În orice caz Comisia trebuie să informeze în timp util țara beneficiară și autoritatea desemnată atunci când există riscul unei anulări.

SECȚIUNEA a III-a

Plăți

(1) Plățile pot lua forma fie a unui avans, fie a unor plăți intermediare sau a diferenței finale.

Plățile intermediare și plata diferenței finale trebuie să se refere la cheltuieli certificate și plătite, care trebuie susținute de facturi primite sau de documente contabile cu valoare probativă echivalentă.

(2) Plățile în avans

Ca regulă generală, un avans de până la 20% din totalul asistenței acordate prin ISPA, așa cum a fost inițial decis, va fi plătit autorității desemnate, astfel cum este definit la paragraful (9).

Avansul este, ca regulă generală, transferat în următoarele moduri:

— o primă tranșă de până la jumătate din valoarea avansului este plătită când țara beneficiară semnează memorandumul de finanțare;

— diferența este plătită după semnarea primului contract, în mod normal primul contract de lucrări.

Abaterile de la această regulă generală trebuie aprobate printr-o decizie a Comisiei în memorandumul de finanțare referitor la măsură.

Întregul avans sau părți din acesta trebuie returnate de autoritatea desemnată, menționată în paragraful (2), dacă nici o cerere de plată nu a fost transmisă Comisiei în termen de 12 luni de la data la care a fost plătit avansul. Valoarea avansului care trebuie returnat va fi stabilită de Comisie pe baza cheltuielilor eligibile făcute efectiv. Returnarea avansului nu duce la anularea asistenței acordate de Comunitate.

(3) Plățile intermediare

Plățile intermediare sunt efectuate de Comisie către autoritatea desemnată, la cererea acesteia, dacă măsura progresează satisfăcător către finalizare, și vor fi făcute pentru a se rambursa cheltuielile efectuate și certificate, sub rezerva următoarelor condiții:

— țara beneficiară a înaintat un raport care să descrie progresul măsurii din punct de vedere al indicatorilor fizici și financiari și conformitatea acesteia cu memorandumul de finanțare, inclusiv, atunci când este cazul, orice condiții specifice referitoare la asistență;

— s-au luat măsuri în sensul îndeplinirii observațiilor și recomandărilor autorităților de inspecție naționale și/sau comunitare;

— au fost indicate măsurile luate pentru corectarea oricăror probleme tehnice, financiare și legale care au apărut;

— a fost analizată orice îndeplinire de la planul de finanțare inițial;

— au fost descrise etapele parcurse pentru publicitatea măsurii.

Țara beneficiară va fi informată de Comisie dacă nu a îndeplinit una dintre condițiile stipulate mai sus.

Va fi folosit modelul standard furnizat de Comisie pentru cererile de plată și pentru rapoartele de progres fizic și financiar.

(4) Țările beneficiare trebuie să se asigure că cererile de plată sunt înaintate Comisiei, ca regulă generală, de 3 ori pe an, până la 1 martie, 1 iulie și 1 noiembrie cel mai târziu.

(5) Suma totală a plăților efectuate conform paragrafelor (2) și (3) nu trebuie să depășească 80% din totalul asistenței acordate. Comisia poate mării acest procent până la 90% în cazuri justificate.

(6) Plata diferenței finale din asistența acordată de Comunitate

Plata diferenței finale din asistența acordată de Comunitate, calculată pe baza cheltuielilor certificate și într-adevăr efectuate, va fi făcută dacă:

— măsura a fost realizată în conformitate cu obiectivele sale;

— măsura a îndeplinit condițiile sale specifice, astfel cum sunt menționate în memorandumul de finanțare;

— raportul final menționat în secțiunea a V-a a fost înaintat Comisiei;

— autoritatea desemnată sau organismul menționat în paragraful (2) a înaintat Comisiei o cerere de plată, în termen de 6 luni de la data limită de finalizare a lucrării, pentru cheltuielile specificate în memorandumul de finanțare;

— țara beneficiară certifică Comisiei că informațiile furnizate în cererea de plată și în raport sunt corecte;

— țara beneficiară a transmis Comisiei declarația menționată în apendicele B la anexa nr. III.4;

— toate măsurile de informare și publicitate stabilite de Comisie, prevăzute în anexa nr. III.6, au fost implementate;

— când managementul asistenței acordate pentru o măsură este conferit agențiilor de implementare din țările beneficiare în sistem descentralizat, țările beneficiare furnizează Comisiei toate informațiile necesare pentru a verifica dacă regulile Comunității privind achizițiile publice au fost îndeplinite, în special cele care privesc publicarea anunțurilor de licitație și transmiterea rapoartelor de evaluare a ofertelor și de adjudecare a contractului, și dacă au fost respectate toate condițiile specificate în memorandumul de finanțare.

(7) Dacă raportul final menționat mai sus nu este transmis Comisiei în termen de 6 luni de la data de finalizare a lucrărilor și de efectuare a plăților, astfel cum este specificată în memorandumul de finanțare, partea de asistență care reprezintă diferența finală pentru acea măsură va fi anulată.

(8) Cererile pentru plățile intermediare și pentru plata finală prezentate de țara beneficiară sunt însoțite de o declarație a responsabilului național cu autorizarea, care specifică numai plățile legate de cheltuielile susținute de facturile primite sau de alte documente contabile cu valoare probativă și care sunt conforme prevederilor care guvernează eligibilitatea cheltuielilor pentru proiectele finanțate prin ISPA, astfel cum sunt specificate în anexa nr. III.2.

(9) Rata asistenței acordate de Comisie prin acest memorandum de finanțare va fi făcută către o entitate

trală, Fondul Național, desemnată de țara beneficiară să primească asemenea plăți. Ca regulă generală, plățile trebuie făcute de Comisie într-un singur cont bancar desemnat de țara beneficiară, nu mai târziu de două luni de la primirea unei cereri valide și complete de plată. Acest termen limită nu se aplică pentru plata avansului. Fondul Național trebuie să transfere cât de repede posibil și în totalitate contribuția ISPA către organismele responsabile cu implementarea.

(10) Fondul Național, condus de responsabilul național cu autorizarea (RNA), va avea întreaga responsabilitate pentru managementul fondurilor în cadrul țării beneficiare. RNA va fi, de asemenea, responsabil pentru returnarea către Comisie a oricăror fonduri plătite în plus sau nejustificat.

Responsabilitățile responsabilului național cu autorizarea sunt stabilite în memorandumul de înțelegere încheiat între Comisie și țările beneficiare.

SECȚIUNEA a IV-a

Folosirea euro

(1) Sumele cuprinse în aplicațiile pentru asistență împreună cu planul de finanțare relevant vor fi prezentate în euro.

(2) Sumele privind asistența și planurile de finanțare aprobate de Comisie vor fi exprimate în euro.

(3) Declarațiile de cheltuieli care justifică cererile de plată corespunzătoare trebuie exprimate în euro.

Rata de schimb care va fi folosită trebuie să fie rata financiară contabilă a Comisiei, aplicabilă pentru luna în care declarația de cheltuieli a fost înregistrată în documentele contabile ale autorităților responsabile cu managementul financiar al proiectului. Rata lunară de schimb este fixată conform prevederilor art. 1 (2) din Reglementarea Comisiei (EURATOM, ECSC, EC) nr. 3418/93 care stabilește regulile detaliate de implementare a unor prevederi ale Reglementării financiare din 21 decembrie 1977. Rata de schimb este rata din penultima zi lucrătoare a lunii precedente pentru care ratele sunt stabilite. Comisia va informa autoritățile responsabile cu privire la această rată¹⁾.

(4) Plățile asistenței financiare acordate de Comisie trebuie făcute în euro către autoritatea desemnată de țara beneficiară în acest sens.

SECȚIUNEA a V-a

Raportul final

Autoritatea sau organismul responsabil cu implementarea măsurii trebuie să transmită Comisiei un raport final în termen de cel mult 6 luni de la finalizarea măsurii. Raportul final va conține următoarele:

a) descrierea lucrărilor efectuate, însoțită de indicatori fizici, cuantificări ale cheltuielilor pe categorii de lucrări și măsurile luate cu privire la clauzele specifice conținute în decizia de acordare a asistenței financiare nerambursabile;

b) certificatul de conformitate a lucrărilor cu decizia de acordare a asistenței financiare nerambursabile;

c) o primă evaluare a gradului de îndeplinire a rezultatelor prevăzute, mai ales cu privire la:

— data efectivă de implementare a măsurii;

— indicarea modului în care măsura va fi administrată după finalizare;

— confirmarea, dacă este necesar, a previziunilor financiare, în special a celor legate de costurile de operare și veniturile așteptate;

— confirmarea previziunilor socioeconomice, în special a costurilor și beneficiilor așteptate;

— indicarea acțiunilor luate pentru a se asigura protecția mediului și costurile acestora, inclusiv concordanța cu principiul „poluatorul plătește“;

— data la care măsura finanțată devine operațională;

d) informații referitoare la acțiunile de publicitate.

¹⁾ <http://europa.eu.int/comm/dg19/infoeuro/fr/index.htm>

SECȚIUNEA a VI-a

Amendamente la memorandumul de finanțare

(1) Dacă cheltuiala publică sau echivalentă într-adevăr efectuată diferă de cheltuiala planificată inițial, asistența acordată de Comunitate va fi modificată luându-se în calcul aceasta, dar nu trebuie să depășească suma maximă stabilită în memorandumul de finanțare.

O schimbare a ratei asistenței Comunității față de rata acordată inițial sau față de asistența financiară nerambursabilă maximă va necesita o modificare a memorandumului de finanțare conform procedurilor descrise în paragraful (3).

(2) Dacă atunci când planul de finanțare a unui proiect este amendat angajamentele și/sau plățile Comunității depășesc deja sumele menționate în planul de finanțare amendat, Comisia va opera ajustările necesare, ținând seama de suma supraangajată sau supraplătită, când autorizează prima operațiune financiară (angajare sau plată) după acel amendament.

(3) Orice amendament la memorandumul de finanțare se va face în conformitate cu următoarele proceduri:

a) amendamentele care impun o modificare substanțială a obiectivelor sau a caracteristicilor proiectului ori o schimbare substanțială în planul de finanțare sau în programul cheltuielilor trebuie făcute printr-un memorandum de finanțare, ca răspuns la solicitarea țării beneficiare sau la inițiativa Comisiei după consultarea cu țara beneficiară. Definiția modificării „substanțiale” este dată în prevederile referitoare la eligibilitatea cheltuielilor;

b) în cazul altor amendamente țara beneficiară va trimite Comisiei o propunere în acest sens. Comisia va face observațiile necesare sau își va transmite acordul în termen de cel mult 20 de zile lucrătoare de la primirea propunerii. Amendamentul va fi adoptat după ce Comisia și-a dat acordul. Comitetul de management ISPA va fi informat despre aceste amendamente;

c) nici o modificare în cheltuiala anuală mai mică de 25% din totalul cheltuielilor planificate pentru proiect nu va fi considerată o modificare substanțială a planului de finanțare și a programului de cheltuieli.

SECȚIUNEA a VII-a

Controlul financiar

(1) Un audit financiar corespunzător, intern și extern, va fi îndeplinit, în conformitate cu standardele de audit internaționale acceptate, de către autoritățile naționale competente de control financiar, care trebuie să fie independente pentru a-și putea desfășura funcția. În fiecare an un plan de audit și un rezumat al concluziilor auditului efectuat trebuie transmise Comisiei. Rapoartele de audit vor fi puse la dispoziție Comisiei.

(2) Fără a prejudicia verificările efectuate de țările beneficiare, serviciile Comisiei și Curtea Auditorilor pot, prin propriul lor personal sau prin reprezentanți autorizați corespunzător, să efectueze pe teren audituri tehnice și financiare, inclusiv verificări prin sondaj și audituri finale.

(3) Țara beneficiară trebuie să se asigure că atunci când personalul Comisiei sau reprezentanții ei corespunzător autorizați și/sau Curtea Auditorilor efectuează verificări, aceste persoane au dreptul să inspecteze pe loc toate documentațiile relevante și care au legătură cu elementele finanțate prin memorandumul de finanțare. Țările beneficiare trebuie să sprijine serviciile Comisiei și Curtea Auditorilor să își efectueze auditurile referitoare la utilizarea fondurilor acordate prin ISPA.

(4) Implementarea detaliată a prevederilor principiilor controlului financiar, împreună cu înțelegerile privind cooperarea și coordonarea programării și metodologiei controlului dintre Comisie și țările beneficiare sunt specificate în anexa nr. III.4.

SECȚIUNEA a VIII-a

Recuperarea plăților necuvenite

(1) Dacă implementarea unei măsuri nu justifică fie o parte, fie toată asistența alocată, Comisia va conduce o examinare completă a cazului, în special cerând țării beneficiare să își facă cunoscute observațiile într-un interval specificat de timp și să corecteze orice neregulă.

(2) Ca urmare a examinării menționate la paragraful (1) Comisia poate reduce, suspenda sau anula asistența referitoare la măsura în cauză, dacă examinarea dezvăluie nereguli, o combinare necorespunzătoare a fondurilor sau neîndeplinirea uneia dintre condițiile specificate în memorandumul de finanțare și în special orice modificare semnificativă care afectează natura sau condițiile de implementare a măsurii și pentru care acordul Comisiei nu a fost cerut. Orice reducere sau anulare a asistenței implică recuperarea sumelor plătite.

(3) Când Comisia consideră că o neregularitate nu a fost corectată sau că o parte ori întreaga operațiune nu justifică fie numai o parte, fie întreaga asistență acordată acesteia, Comisia trebuie să examineze corespunzător cazul și să solicite țării beneficiare să își înainteze observațiile într-o perioadă specificată. După examinare, dacă țara beneficiară nu a luat măsurile corective necesare, Comisia poate:

a) să reducă sau să anuleze orice avans;

b) să anuleze o parte sau întreaga asistență acordată măsurii.

Comisia va hotărî măsura corectoare ținând seama de natura neregulii și de existența oricăror deficiențe în sistemele de management și control.

(4) Orice sumă plătită greșit trebuie returnată Comisiei de autoritatea definită în paragraful (9) din secțiunea a III-a. Dacă această autoritate nu returnează suma datorată Comisiei, țara beneficiară trebuie să ramburseze această sumă Comisiei. Dobânda aplicată conturilor pentru întârzierile de plată trebuie aplicată sumelor nereturnate în conformitate cu regulile specificate în Reglementarea financiară care guvernează bugetul Comunității.

SECȚIUNEA a IX-a

Managementul

(1) Comisia trebuie să ceară țărilor beneficiare:

a) să stabilească începând cu data de 1 ianuarie 2000, dar în orice caz nu mai târziu de 1 ianuarie 2002, sistemele de management și control care asigură:

— implementarea corespunzătoare a asistenței acordate prin acest memorandum de finanțare, în conformitate cu principiile unui management financiar solid;

— separarea funcțiilor de management și control;

— că declarațiile de cheltuieli prezentate Comisiei sunt corecte și provin dintr-un sistem contabil bazat pe documente justificative care sunt disponibile pentru verificare;

b) să verifice regulat că măsurile finanțate de Comunitate au fost corect realizate;

c) să prevină neregulile și să ia măsuri împotriva acestora;

d) să recupereze orice sume pierdute ca rezultat al neregulilor sau neglijenței.

(2) Sistemele de management și control ale țărilor beneficiare trebuie să furnizeze un sistem corespunzător de audituri, astfel cum este definit în apendicele A la anexa nr. III.4. pentru a permite în special:

— regularizarea închiderii conturilor sintetice ale Comisiei cu înregistrările contabile și cu documentele justificative la diferitele niveluri administrative;

— verificarea transferurilor fondurilor comunitare disponibile și ale altor fonduri;

— examinarea planurilor tehnice și de finanțare ale proiectului, a rapoartelor de progres, procedurilor de licitație și contractare la diferite niveluri administrative.

SECȚIUNEA a X-a

Monitorizarea

Țările beneficiare și Comisia vor asigura implementarea și monitorizarea în conformitate cu următoarele prevederi:

(1) Înființarea comitetelor de monitorizare trebuie să aibă loc în urma unei înțelegeri între țările beneficiare implicate și Comisie. Autoritățile și organismele desemnate de țara beneficiară, Comisie și, unde este cazul, de B.E.I. și/sau alte instituții cofinanțatoare vor fi reprezentate în aceste comitete. Vor fi de asemenea reprezentate în asemenea comitete și autoritățile regionale sau locale și societățile private, în cazul în care acestea au competența necesară pentru executarea unui proiect și dacă sunt direct implicate în acest proiect.

(2) Monitorizarea va fi făcută pe baza unor proceduri de raportare convenite în comun, de verificare prin sondaj și, dacă este necesar, prin înființarea unor comitete ad-hoc. Indicatorii se vor referi la caracterul specific al proiectului și la obiectivele acestuia. Aceștia vor fi stabiliți astfel încât să arate stadiul atins în executarea măsurii în relație cu planul și cu obiectivele propuse inițial și progresul realizat în domeniul managementului și în alte probleme legate de acesta.

(3) a) Pentru fiecare măsură coordonatorul național ISPA trebuie să înainteze Comisiei rapoarte de progres în ultimele 3 luni până la sfârșitul fiecărui an întreg de implementare.

b) Pentru întâlnirile comitetelor de monitorizare coordonatorul național ISPA trebuie să înainteze rapoarte de progres conform modelului standard furnizat de Comisie. Raportul trebuie să intre în posesia Comisiei cu 15 zile lucrătoare înaintea întâlnirii programate.

(4) Pe baza rezultatelor monitorizării și ținând seama de observațiile comitetului de monitorizare, Comisia va ajusta sumele și condițiile de acordare a asistenței aprobate inițial, precum și planul de finanțare prevăzut, dacă este necesar, la propunerea țărilor beneficiare.

Comisia va întocmi aranjamentele corespunzătoare pentru aceste modificări, în funcție de natura și de importanța lor.

SECȚIUNEA a XI-a

Transparența în adjudecarea contractelor

(1) Procedura care trebuie urmată pentru acordarea contractelor de lucrări, achiziții sau servicii va respecta principiile-cheie stabilite în titlul IX din Reglementarea financiară aplicabilă bugetului general al Uniunii Europene.

(2) a) Participarea la procedurile de licitație trebuie să fie deschisă și pe baze egale pentru toate persoanele fizice sau juridice pentru care este aplicabil tratatul și tuturor persoanelor fizice sau juridice din țările beneficiare ISPA.

Prin urmare, se va cere ofertanților să își declare naționalitatea și să prezinte în sprijinul acesteia probe normale acceptate de propria legislație.

b) În cazurile justificate corespunzător, cum ar fi cofinanțarea de la instituții financiare internaționale, și după o examinare făcută din timp de Comitetul de management ISPA, Comisia poate permite naționalilor unor țări să participe la licitația pentru contracte.

(3) a) Țările beneficiare vor lua toate măsurile necesare pentru a asigura o participare cât mai mare. Pentru aceasta și când valoarea contractelor o cere, ele trebuie să asigure publicarea în avans a invitației de participare la licitație în Jurnalul Oficial al Comunității Europene și în „Monitorul Oficial” din țările beneficiare.

b) Se vor elimina, de asemenea, orice practici discriminatorii și specificații tehnice care pot să limiteze participarea pe baze egale a tuturor persoanelor fizice sau juridice din țările membre sau din țările beneficiare.

c) În plus informația trebuie lansată pe Internet într-o formă transparentă.

(4) Procedurile detaliate privind licitațiile și contractele sunt stabilite în Sistemul descentralizat de implementare (DIS), manual înființat pentru programul PHARE.

SECȚIUNEA a XII-a

Transparența în contabilitate și în rapoartele proiectelor

Țara beneficiară trebuie să se asigure că pentru măsura la care se referă memorandumul de finanțare toate organismele publice sau private implicate în managementul și în implementarea operațiunilor au fie un sistem separat de contabilitate, fie o codificare contabilă adecvată a tuturor tranzacțiilor implicate, ceea ce va facilita verificarea de către Comisie și de către autoritățile naționale de control a cheltuielilor efectuate. De asemenea, trebuie să se asigure că toate cheltuielile sunt corect atribuite proiectului în cauză.

Autoritățile responsabile vor asigura accesul la toate documentele justificative cu privire la cheltuielile pentru fiecare proiect pe o perioadă de 5 ani după efectuarea ultimei plăți pentru proiectul respectiv.

SECȚIUNEA a XIII-a

Evaluarea ex-post

Prin evaluarea ex-post se vor analiza atât utilizarea resurselor, cât și randamentul și eficiența asistenței și a impactului său, precum și factorii ce contribuie la succesul sau eșecul implementării măsurilor, realizărilor și rezultatelor.

După finalizarea măsurilor Comisia și țările beneficiare vor evalua modul în care acestea au fost îndeplinite, inclusiv randamentul și eficiența utilizării resurselor. Evaluarea va cuprinde și impactul real al implementării lor pentru a se stabili dacă obiectivele inițiale au fost atinse. Printre altele, această evaluare se va referi și la contribuția măsurilor la implementarea politicilor Comunității în domeniul mediului sau contribuția acestora la politicile privind rețeaua transeuropeană extinsă și transportul în comun. De asemenea, ele vor evalua și impactul măsurilor asupra mediului.

ANEXA Nr. III.2

PREVEDERI

privind eligibilitatea cheltuielilor pentru măsurile finanțate prin ISPA

SECȚIUNEA I

Domeniul cheltuielilor

ISPA acordă asistență pentru următoarele măsuri:

1. proiecte de mediu care dau posibilitatea țărilor beneficiare să se alinieze la cerințele legilor Comunității privind protecția mediului și la obiectivele Parteneriatului de Aderare;

2. proiectele de infrastructură în transport, care promovează o mobilitate susținută, și, în particular, cele care constituie proiecte de interes comun în baza criteriilor Deciziei C.E. nr. 1692/96²⁾ și acelea care permit țărilor beneficiare să se conformeze obiectivelor Parteneriatului de Aderare; acesta include interconectarea și interoperabilitatea

²⁾ Decizia C.E. nr. 1692/96 a Parlamentului European și a Consiliului din 23 iulie 1996 privind directivele Comunității pentru dezvoltarea rețelei de transport transeuropean.

rețelelor naționale la rețelele transeuropene și accesul la aceste rețele;

3. studii preliminare, evaluări și măsuri de asistență tehnică, inclusiv acțiunile de informare și publicitate legate de proiectele eligibile. Acestea includ asistență tehnică și administrativă în beneficiul mutual al Comisiei și al țărilor beneficiare, care nu sunt în mod normal în sarcina administrației publice naționale, acoperind identificarea, pregătirea, managementul, monitorizarea, auditul și supervizarea proiectelor.

Regulile specificate în secțiunile II—XII de mai jos, referitoare la proiectele menționate la pct. 1 și 2 de mai sus, sunt totuși aplicate prin analogie și deciziilor pentru proiectele menționate la pct. 3.

SECȚIUNEA a II-a

Definiții și concepte de bază

1. Conceptul de proiect, etape ale proiectului și grupurile de proiecte

În scopul prevăzut de acest document, se vor aplica următoarele definiții:

a) un *proiect* reprezintă o serie de lucrări indivizibile economic în scopul atingerii unei funcții tehnice precise și cu un scop clar identificat;

b) o *etapă independentă tehnic și financiar* reprezintă o etapă care poate fi identificată ca operațională în întregul său.

O etapă poate acoperi, de asemenea, studiile preliminare, de fezabilitate sau tehnice necesare pentru îndeplinirea unui proiect;

c) pot fi grupate proiectele care îndeplinesc următoarele condiții:

— trebuie să fie localizate pe același curs de apă sau în aceeași arie de captare ori să fie situate de-a lungul aceluiași coridor de transport;

— trebuie cuprinse în același plan global privind cursul de apă sau aria de captare ori coridorul, în scopuri bine identificate;

— trebuie supervizate de un organism responsabil cu coordonarea și monitorizarea grupului de proiecte, în cazurile în care proiectele sunt derulate de autorități competente diferite.

2. Organismul responsabil cu implementarea

a) Pentru proiectele finanțate prin ISPA *organismul responsabil cu implementarea* este organismul responsabil cu licitațiile și contractările. Acest organism este specificat în pct. 3 din anexa nr. I la memorandumul de finanțare.

Ca o consecință, orice schimbare a organismului responsabil cu implementarea unui proiect trebuie să fie aprobată de Comisie printr-un memorandum de finanțare.

b) În mod normal prin acest organism se înțelege beneficiarul final al asistenței acordate prin ISPA. Numai acest organism efectuează cheltuieli eligibile.

c) Totuși acest organism poate delega implementarea altui organism care poate, de asemenea, să efectueze cheltuieli eligibile. În asemenea cazuri Comisia trebuie informată despre tipul delegărilor propuse și trebuie să primească o copie de pe documentele relevante.

3. Conceptul de administrație publică

Administrația publică poate cuprinde următoarele trei niveluri de guvernământ:

- organisme de guvernământ centrale (nivel național);
- organisme de guvernământ regionale;
- organisme de guvernământ locale.

În plus, acest concept poate include și organismele a căror activitate poate intra într-un cadru legal sau administrativ în virtutea faptului că sunt privite ca echivalent al unor organisme publice.

4. Implementarea și perioada de implementare a unui proiect

a) Implementarea unui proiect cuprinde toate etapele de la planificarea preliminară (incluzând studiul variantelor) până la finalizarea proiectului aprobat și până la măsurile de publicitate pentru un proiect finanțat.

b) Memorandumul de finanțare se poate aplica uneia sau mai multor etape menționate mai sus.

c) Perioada de implementare a proiectului reprezintă, ca regulă generală, perioada necesară pentru finalizarea etapelor sus-menționate până în momentul în care proiectul devine complet operațional și obiectivul fizic descris în memorandumul de finanțare a fost finalizat/definitivat.

5. Evidența documentelor și transparența

Orice cheltuială declarată Comisiei trebuie să se bazeze pe înțelegeri legale obligatorii și/sau pe documente. Este imperativă existența unei evidențe documentare corespunzătoare.

În scopul maximizării transparenței și pentru a permite controlul Comisiei și/sau al autorității naționale competente de control financiar asupra cheltuielilor, fiecare țară beneficiară trebuie să se asigure că orice organism implicat în managementul și implementarea proiectelor a stabilit o evidență contabilă separată referitoare la proiectul descris în memorandumul de finanțare.

6. Cheltuieli

Cheltuielile trebuie raportate la plățile certificate și făcute efectiv de organismul responsabil cu implementarea, susținute de facturi plătite sau de documente contabile cu valoare probativă echivalentă.

Documentul contabil cu valoare probativă echivalentă reprezintă orice document transmis de autoritatea definită la pct. 2 din această secțiune pentru a demonstra că intrările contabile oferă o imagine adevărată și corectă a tranzacțiilor reale implicate, în concordanță cu practicile contabile standard. Este necesară o aprobare prealabilă a Comisiei atunci când se folosesc documente contabile cu valoare probativă echivalentă.

SECȚIUNEA a III-a

Principalele categorii de cheltuieli eligibile

Ca regulă generală, cheltuielile legate de:

- studiile de fezabilitate;
  - planificare și proiectare, inclusiv studiul privind impactul asupra mediului;
  - pregătirea terenului;
  - construcții;
  - utilaje și instalații implicate permanent în proiect;
  - testare și instruire;
  - managementul proiectului;
  - măsurile compensatorii și de reducere a impactului asupra mediului;
  - alte tipuri de cheltuieli specificate în memorandumul de finanțare;
  - măsurile luate ca urmare a prevederilor anexei nr. III.6 privind informarea și publicitatea
- sunt subiecte eligibile pentru competențele prezentate mai jos.

SECȚIUNEA a IV-a

Studii de fezabilitate, planificarea și proiectarea proiectului

1. Cheltuieli legate de studiile de fezabilitate, planificarea și proiectarea proiectelor

a) Cheltuielile legate de studiile de fezabilitate, planificare, incluzând studiile privind impactul asupra mediului, expertize legate de proiect și proiectarea proiectelor sunt, ca regulă generală, eligibile, cu condiția ca aceste cheltuieli să fie direct legate de unul sau mai multe proiecte și să fie aprobate în mod special printr-un memorandum de finanțare.

b) În cazurile în care mai multe proiecte se derulează prin același contract sau când organismul responsabil cu implementarea exercită funcțiile de mai sus pe cont propriu, acestea trebuie contabilizate printr-un sistem contabil separat și transparent al proiectului, bazat pe documente contabile sau pe documente cu valori probative echivalente (de exemplu, cu ajutorul sistemului de alocare a timpului).

2. Implicarea administrației publice

În cazurile în care funcționarii din administrația publică sunt implicați în activitățile menționate la pct. 1 a) din această secțiune, cheltuielile pot fi acceptate ca eligibile de către Comisie în cazuri clar justificate și în concordanță cu următoarele criterii:

- funcționarul a renunțat temporar la statutul său de funcționar în administrația publică;
- cheltuielile trebuie să aibă la bază un contract privind unul sau mai multe proiecte specificate; în cazul în care un contract se referă la mai multe proiecte costurile trebuie să fie alocate într-un mod transparent (de exemplu, cu ajutorul programărilor în timp);
- cheltuielile trebuie să fie direct legate de unul sau de mai multe proiecte individuale avute în vedere;
- contractul trebuie să fie limitat în timp și nu trebuie să depășească data limită stabilită pentru finalizarea proiectului;
- sarcinile care trebuie îndeplinite pentru acel contract nu trebuie să acopere atribuții administrative generale, cum sunt cele specificate la pct. 1 din secțiunea a VIII-a;
- dispozițiile nu trebuie să fie folosite pentru a ocoli procedurile de achiziții publice ale Comunității.

SECȚIUNEA a V-a

Pregătirea terenului și construcțiile

a) În cazurile în care organismul responsabil cu implementarea execută pregătirea terenului și lucrările de construcție sau părți din acestea pe cont propriu, costurile trebuie contabilizate printr-un sistem contabil separat și transparent al proiectului, bazat pe documente contabile sau pe documente cu valoare probativă echivalentă.

În cazul în care sunt implicați funcționari ai administrației publice se aplică prevederile specificate la pct. 2 din secțiunea a IV-a.

b) Costurile eligibile trebuie să includă doar costurile reale apărute după datele specificate la pct. 1 din secțiunea a X-a și legate direct de proiect. Costurile eligibile pot include toate sau numai unele dintre următoarele categorii:

- costuri privind munca (salarii brute și nete);
- cheltuieli pentru utilizarea durabilă a echipamentelor pe perioada construcțiilor;
- costuri de producție folosite pentru implementarea proiectului;
- costuri de funcționare și alte categorii de cheltuieli, dacă sunt în mod specific justificate; acestea trebuie alocate în mod echitabil, în concordanță cu standardele contabile general recunoscute;
- cheltuielile de funcționare impuse nu sunt eligibile în cazul în care organismul menționat la pct. a) de mai sus este inclus în administrația publică.

c) Ca regulă generală, costurile trebuie să fie evaluate la prețul pieței.

SECȚIUNEA a VI-a

Achiziții, închirieri de echipamente și active necorporale (licențe, software etc.)

1. Echipamentul durabil care este parte a cheltuielilor de capital din cadrul proiectului

a) Cheltuielile privind achizițiile sau producția de utilaje și echipamente care vor fi permanent instalate și fixate în proiect sunt eligibile dacă sunt cuprinse în inventarul echipamentului durabil de către organismul specificat la pct. 2 din secțiunea a II-a și sunt considerate ca fiind cheltuieli de capital, în concordanță cu convențiile standard de contabilitate.

b) Fără a prejudicia prevederile pct. 3 din secțiunea a IX-a, închirierea acestor echipamente este considerată ca parte a costurilor de operare și este neeligibilă.

2. Achizițiile de active necorporale

Achizițiile și utilizarea activelor necorporale, ca de exemplu patentele, sunt eligibile dacă sunt necesare pentru implementarea proiectului.

3. Echipamente utilizate pentru implementarea proiectului

a) În cazul în care organismul responsabil cu implementarea execută pregătirea terenului și lucrările de construcție sau o parte din acestea pe cont propriu, cheltuielile privind achizițiile sau producția echipamentelor care sunt angajate pe perioada fazei de implementare a proiectului nu sunt eligibile.

b) Echipamentele durabile, care sunt în mod expres achiziționate sau produse pentru implementarea proiectului, pot fi considerate eligibile dacă acestea sunt fără valoare economică ori sunt distruse după folosință și dacă sunt specificate în memorandumul de finanțare.

4. Echipamentele durabile utilizate de administrația publică

a) Cheltuielile privind achiziția sau închirierea de echipamente durabile utilizate de administrația publică nu sunt eligibile.

b) Fără a prejudicia prevederile pct. 2 sau 3 din secțiunea a VIII-a, cheltuielile privind echipamentul sau cele necesare pentru închirierea acestuia, utilizat de administrația publică ca urmare a sarcinilor privind monitorizarea și supervizarea, pot fi eligibile numai cu acordul Comisiei.

SECȚIUNEA a VII-a

Achiziționarea terenului și taxa pe valoarea adăugată

Cheltuielile cu achiziționarea terenului și taxa pe valoarea adăugată (T.V.A.) nu sunt eligibile.

SECȚIUNEA a VIII-a

Cheltuieli administrative

1. Principii generale

Ca regulă generală, cheltuielile administrației publice, inclusiv salariile funcționarilor de la nivel național, regional și local, nu sunt eligibile pentru asistență (inclusiv asistență tehnică), cu excepția cheltuielilor clar fundamentate provenite din obligațiile ce revin pentru realizarea controalelor financiare, monitorizarea financiară și fizică, evaluarea și prevenirea neregulilor și a cheltuielilor care intră sub incidența obligațiilor de recuperare a sumelor pierdute.

Cu excepția Fondului Național, costurile care includ salariile legate de angajarea temporară, la inițiativa Comisiei, a personalului temporar, fie funcționari publici, fie proveniți din sectorul privat, pentru lucrări privind managementul, urmărirea, evaluarea și controlul sunt eligibile prin măsuri de asistență tehnică, astfel cum sunt definite la pct. 3 din secțiunea I.

Echipamentul pentru monitorizare poate fi eligibil dacă acest lucru este permis în mod specific printr-o măsură de asistență tehnică menționată în memorandumul de finanțare.

2. Comitetul de organizare și monitorizare

a) Fără a prejudicia prevederile pct. 1 de mai sus, cheltuielile apărute în organizarea procesului de monitorizare sunt eligibile prin prezentarea unor documente justificative.

b) Ca regulă generală, costurile permise includ una sau mai multe dintre următoarele categorii:

- servicii de traducere;
- închirierea de săli de conferință și aranjamentele auxiliare;
- închirierea de echipamente audio-video și alte echipamente electronice necesare;
- procurarea documentației și a facilităților aferente;
- taxe pentru participarea experților;
- cheltuieli pentru călătorii.

c) Salariile și alocațiile pentru funcționarii din administrația publică, intervenite în acest context, nu sunt eligibile.

3. Întâlniri la cererea Comisiei

Regulile prevăzute la pct. 2 de mai sus pot fi aplicate prin analogie la organizarea de întâlniri ad-hoc la cererea Comisiei.

SECȚIUNEA a IX-a

Alte tipuri de cheltuieli

1. Managementul și supervizarea proiectului

Cheltuielile referitoare la managementul și supervizarea proiectului sunt, ca regulă generală, eligibile. Sunt aplicate prevederile specificate la pct. 1 și 2 din secțiunea a IV-a.

2. Costuri financiare

Nici un tip de costuri financiare legate de realizarea proiectului nu este eligibil; acestea privesc în particular dobânzile pentru finanțarea intermediară, comisioane bancare, comisioane de garanție etc.

Garanțiile bancare legate de împrumuturile bancare folosite pentru finanțarea proiectului pot fi eligibile cu acordul Comisiei.

3. Tehnici financiare care nu implică un transfer imediat al activelor proprii

Fără a prejudicia prevederile pct. 2, tehnicile financiare care nu necesită implicarea imediată a transferului activelor proprii pot fi considerate eligibile dacă sunt justificate și aprobate în memorandumul de finanțare.

Țările beneficiare trebuie să demonstreze printr-o analiză a riscurilor că tehnicile folosite sunt mai avantajoase din punct de vedere economic decât achiziționarea directă a unor bunuri.

4. Cheltuieli de operare, costuri curente ale proiectelor finanțate

a) Nici un tip de costuri de operare apărute după finalizarea proiectului nu este eligibil.

b) Ca excepție de la prevederile pct. a) de mai sus, cheltuielile pentru pregătirea personalului pentru operare și testarea proiectului și a echipamentelor pot fi luate în considerare ca fiind cheltuieli eligibile pentru o anumită perioadă definită în memorandumul de finanțare.

c) Principiile definite la pct. a) și b) de mai sus sunt valabile, de asemenea, pentru o componentă individuală completă a unui proiect sau a unui grup de proiecte, chiar și în cazul în care întregul proiect nu a fost încă finalizat.

5. Măsuri de publicitate și informare

Cheltuielile pentru măsurile luate în conformitate cu prevederile anexei nr. III.6 privind informarea și publicitatea sunt eligibile.

SECȚIUNEA a X-a

Perioada de eligibilitate

1. Limita inițială de timp privind eligibilitatea

Limita inițială de timp privind eligibilitatea este evaluată diferențiat, în conformitate cu următoarele situații:

a) Când selecția proiectului, licitația și contractarea de către țările beneficiare fac obiectul aprobării ex-ante a Comisiei³⁾, cheltuielile sunt eligibile pentru asistență de la data la care memorandumul de finanțare a proiectului este semnat de Comisie.

În caz excepțional, când finanțarea proiectului este realizată printr-o combinație fie de la B.E.I., fie de la altă instituție finanțatoare și asistența financiară nerambursabilă ISPA, cheltuielile sunt eligibile pentru asistență de la data încheierii acordului cu B.E.I. sau cu altă instituție finanțatoare pentru fiecare proiect. Ca regulă generală, această dată nu trebuie să fie mai devreme de 6 luni de la data menționată la primul subparagraf. Sunt necesare în mod obligatoriu următoarele condiții:

— lucrările și contractele pentru care se aplică prevederile trebuie să fie identificate în memorandumul de finanțare;

— B.E.I. sau altă instituție finanțatoare certifică respectarea prevederilor art. 108 (2), 109 (2) și (3), 114 (1), 115,

117 și 118 din Reglementarea financiară aplicabilă bugetului general al Comisiei Europene.

În cazurile de mai sus, ca regulă generală, Comisia dispune aplicarea, după examinarea de către Comitetul de management ISPA, a prevederilor art. 114 (2) din Reglementarea financiară aplicabilă bugetului general al Comisiei Europene.

b) După decizia Comisiei de a acorda sprijin agențiilor de implementare ale țărilor candidate pe baze descentralizate⁴⁾ cheltuielile sunt eligibile pentru asistență de la data la care cererea ajunge la Comisie (serviciul ISPA), cu condiția ca cererea să poată fi considerată completă.

Plățile făcute înainte de data specificată la pct. a) și b) de mai sus sunt neeligibile.

2. Modificări ale proiectelor

a) Orice modificare a unui proiect aprobat, care este egală sau mai mare de 5 milioane euro ori de 20% din costul total al acestuia, oricare ar fi mai mic, trebuie considerată o modificare substanțială a proiectului. Modificările majore ale obiectelor fizice ale proiectelor care schimbă natura acestuia sunt, de asemenea, tratate ca fiind „substanțiale“.

Regulile stabilite la paragraful 1 se aplică și pentru eligibilitatea cheltuielilor privind modificările de mai sus.

b) Pentru orice altă modificare a proiectului cheltuielile privind noi elemente fizice suplimentare sau extinse sunt eligibile din momentul în care cererea de modificare este primită de Comisie (serviciul ISPA).

c) Cererea pentru modificări și informațiile relevante anexate la aceasta pot fi prezentate Comitetului de monitorizare. Înregistrarea cererii și a materialelor depuse trebuie să fie făcută în minuta întâlnirii.

3. Timpul limită final privind eligibilitatea

a) Data finală a eligibilității este specificată, ca regulă generală, în art. 4 paragraful (3) din memorandumul de finanțare.

b) Data finală depinde de plățile făcute de organismul responsabil cu implementarea.

c) Data finală a eligibilității este prevăzută în memorandumul de finanțare respectiv. După ce această dată a expirat beneficiarul dispune de o perioadă de 6 luni pentru a supune Comisiei cererea de plată finală împreună cu raportul final și o notificare, astfel cum este prevăzut în paragraful (6) din secțiunea a III-a din anexa nr. III.1 și în apendicele B la anexa nr. III.4 la memorandumul de finanțare.

d) Comisia nu poate extinde această perioadă de 6 luni.

SECȚIUNEA a XI-a

Cererile de plată

Cererile de plată prezentate Comisiei de țările beneficiare au la bază facturile deja plătite, astfel cum sunt definite la pct. 6 din secțiunea a II-a.

În cazul lucrărilor angajate de un concesionar sau de un organism echivalent autoritatea guvernamentală responsabilă trebuie să certifice corectitudinea cheltuielilor. Cererile de plată trebuie să fie înregistrate și certificate de responsabilul național cu autorizarea. Cererile sunt apoi înaintate Comisiei prin intermediul Delegației Comisiei.

SECȚIUNEA a XII-a

Alte elemente specificate în detaliu

(1) Orice întrebări apărute care nu sunt explicit specificate în principiile referitoare la eligibilitatea cheltuielilor în cadrul proiectelor finanțate prin ISPA trebuie discutate cu Comisia. Comisia se va strădui să răspundă întrebărilor în mod deschis, în spiritul înscris în aceste principii și cu referire la principiile stabilite pentru fondurile de coeziune.

(2) În cazul conflictelor dintre aceste principii și regulile naționale de eligibilitate principiile prezentate mai sus trebuie să primeze.

³⁾ Vezi art. 12(1) din Reglementarea Consiliului (C.E.) nr. 1.266/99 din 21 iunie 1999.

⁴⁾ Vezi art. 12(2) din Reglementarea Consiliului (C.E.) nr. 1.266/99 din 21 iunie 1999.

Model de cerere de plată pentru raportarea progresului financiar și fizic

INSTRUMENTUL PENTRU POLITICI STRUCTURALE DE PREADERARE – ISPA

CERERE DE PLATĂ**A. Tipul plății**

Plăți peste 80%

Plăți intermediare

Plăți ale balanței finale

B. Fondul Național / Identificarea contului

Numele:

Adresa:

Persoană de contact:

Telefon:

Fax:

E-mail:

Denumirea băncii:

Sediul băncii:

Codul poștal:

Numărul contului:

Oraș:

Codul scurt:

C. Măsuri

Titlul măsurii:

Codul măsurii ISPA:

Numărul memorandumului de finanțare curent:

Data:

Codul național de referință:

D. Autoritatea responsabilă cu implementarea

Denumirea:

Sediul:

Cod poștal:

Persoană de contact:

Telefon:

E-mail:

Oraș:

E. Cheltuieli intervenite și plăți ISPA

a) Cheltuieli eligibile confirmate la data:

b) În această cerere de plată:

c) =a)+b) cheltuieli cumulative la data:

d) Plăți cerute de această cerere:

e) =d)/b) % din cheltuielile confirmate:

Totalul plăților ISPA primite de Fondul Național (NF) până la data:

F. Cheltuielile eligibile curente pe categorii (moneda: euro)

Categorii de cheltuieli ^{*)}	Cheltuieli în memorandumul de finanțare curent	Cheltuieli confirmate anterior	Cheltuieli confirmate în această cerere de plată până la data	Totalul cheltuielilor confirmate	Rata de execuție financiară
	(1)	(2)	(3)	(4)=(2)+(3)	(5)=(4)/(1)
Taxe de proiectare					
Pregătirea terenului					
Principalele lucrări					
Utilaje și echipamente					
Asistență tehnică					
Supervizare					
Altele					
Total:					

O listă suplimentară la contract poate fi potrivită.

*) Astfel cum se precizează în tabelul 9.1 din formularul aplicației pentru asistență sau așa cum specifică modificările acestuia.

G. Indicatorii fizici ai execuției

Tipul lucrării*)	Indicatorii fizici*)		Execuția fizică până la data plăților anterioare	Până la (data)	Până la (data)	Rata execuției fizice (%)
	Unitatea	Cantitatea		Execuția fizică referitoare la această cerere de plată	Execuția fizică referitoare la solicitarea totală înaintată	
			(1)	(2)	(3)	(4)=(2)+(3)

*) Astfel cum se precizează în tabelul 15.1 din formularul aplicației pentru asistență sau așa cum specifică modificările acestuia.

O listă suplimentară la contract poate fi potrivită.

H. Scurtă descriere a lucrărilor efectuate

--

I. Condiții specifice referitoare la măsură (art. 8 din memorandumul de finanțare)

Referitor la condiții specifice, dacă acestea există, și modul în care acestea au fost îndeplinite.

--

J. Observații și recomandări ale autorităților de inspecție naționale sau comunitare (anexa nr. III.1 la memorandumul de finanțare)

Precizați câteva observații și recomandări sumare, dacă există (cu referiri complete la sursa acestora), și modul în care acestea au fost îndeplinite.

--

K. Probleme tehnice, financiare și legislative (anexa nr. III.1 la memorandumul de finanțare)

Referitor la orice probleme care pot apărea în implementarea măsurilor, incluzând devieri de la planul de finanțare original și explicații cu privire la acțiunile întreprinse pentru corectare.

--

L. Măsuri adoptate în scopul informării cu privire la asistența oferită de Comunitate

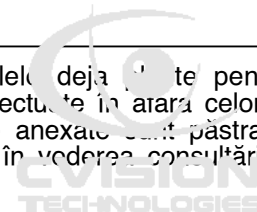
Panouri ridicate la locul execuției?	Da	Nu
Mijloacele folosite pentru informarea publicului asupra măsurilor în cauză:		
Presă	Televiziune	Radio
Alte mijloace audiovizuale		
Tipul documentației scrise, disponibilă pentru public		

M. Confirmarea responsabilului național cu autorizarea

Prin prezenta declar că cheltuielile eligibile confirmate se referă la articolele deja aprobate pentru realizarea investițiilor aprobate și că nu sunt rezultat al schimbării proiectului sau al lucrărilor efectuate în afară de cele prevăzute în cadrul descrierii măsurii și că documentele originale privind plățile indicate în listele anexate sunt păstrate de Fondul Național sau de autoritatea responsabilă cu implementarea, ștampilate și disponibile în vederea consultării și verificării.

Data:

Semnătura și autentificarea

ANEXĂ LA CEREREA DE PLATĂ

Facturi*)

Titlul măsurii: Codul ISPA: Memorandum de finanțare nr.:		Codul național: Data:				
Furnizor și contract	Factura nr. ...	Data	Chitanța nr. ...	Data	Valoarea	Observații
Total:						

*) Copii ștampilate corect de pe evidențele contabile referitoare la cheltuieli trebuie anexate la copia de pe cererea de plată transmisă responsabilului național cu autorizarea.

Verificări și controale efectuate (anexa nr. III.1 la memorandumul de finanțare)

Controlul fizic al lucrărilor	Data: Concluzii: Data: Concluzii: Data: Concluzii:	Instituția responsabilă: Instituția responsabilă: Instituția responsabilă: Instituția responsabilă:
Controlul financiar	Data: Concluzii: Data: Concluzii: Data: Concluzii:	Instituția responsabilă: Instituția responsabilă: Instituția responsabilă: Instituția responsabilă:

ANEXA Nr. III.3.b)

Model pentru formularul care va fi înaintat comitetului de monitorizare

FORMULAR DE MONITORIZARE ISPA

A. Identificarea măsurii

Denumirea măsurii: Autoritatea responsabilă cu implementarea: Codul ISPA al măsurii: Memorandum de finanțare nr.: Contribuția asistenței ISPA:	Data:
--	-------

B. Execuția financiară

Planul de plăți

Anul	Total costuri eligibile		Plăți efectuate		Cheltuieli viitoare		Total cheltuieli		Diferențe/cost total (%)
	Estimarea acceptată inițial	Estimarea acceptată în prezent	în (până în prezent)	(%)	(de la data)	(%)	(%)		
	(1)	(2)	(3)	(4)=(3)/(2)	(5)	(6)=(5)/(2)	(7)=(3)+(5)	(8)=(7)/(2)	
2000									
2001									
2002									
2003									
2004									
2005									
2006									
Total									(9)=[(7)-(2)]/total (2)

Schimbare propusă în planul de finanțare: Da Nu

transmisă deja Comisiei Europene la data de:

Datează să fie transmisă Comisiei Europene în data de:

Va fi prezentată Comitetului de monitorizare (anexați planul și motivele modificării lui)

C. Execuția pe categorii de cheltuieli

Categorii de cheltuieli (ca în cererea de plată)*	Decizia curentă	Plăți efectuate		Cheltuieli viitoare		Total cheltuieli	
		(până în prezent)	(%)	(de la data)	(%)		(%)
		(1)	(2)	(3)=(2)/(1)	(4)	(5)=(4)/(1)	(6)=(2)+(4)
Proiectare							
Organizare de șantier							
Lucrări							
Utilaje și echipamente							
Asistență tehnică							
Supervizare							
Altele (specificări)							
T o t a l :							

*) Este de dorit și o defalcare pe contract.

D. Execuția fizică

Tipul lucrărilor*)	Indicatori fizici		Execuția fizică până la data comitetului de monitorizare anterior	Progres în execuția fizică de la comitetul de monitorizare anterior	Execuția fizică totală până la comitetul de monitorizare actual	Procentul de execuție fizică (%)	Execuția fizică până la încheierea măsurii
	Tipul	Cantitatea					

*) Este de dorit și o defalcare pe contract.

E. Motive pentru întârziere și diferențe

--

F. Data prevăzută pentru finalizare

<p>În memorandumul de finanțare inițial: În memorandumul de finanțare actual: Data prevăzută pentru finalizare: Data modificată ce urmează să fie propusă Comitetului de monitorizare:</p>

De anexat, dacă este necesar, informații referitoare la:

- adjudecarea contractelor;
- aspecte legate de protecția mediului;
- condiții stabilite în memorandumul de finanțare;
- probleme apărute pe parcurs.

Model pentru solicitarea de modificări**PROPUNERE DE MODIFICARE ISPA**

Autoritatea responsabilă cu implementarea:

1. Identificarea măsurii

Denumirea măsurii:

Autoritatea responsabilă cu implementarea:

Codul ISPA al măsurii:

Memorandum de finanțare nr.:

Data:

Contribuția asistenței ISPA:

2. Schimbarea datei de finalizare a măsurii

Data curentă:

Data propusă pentru finalizare:

3. Schimbări propuse în planul de finanțare*)

— euro —

Anul	Cheltuieli eligibile totale conform memorandumului de finanțare în vigoare	Cheltuieli eligibile efectuate sau previziuni pentru cheltuielile totale
2000		
2001		
2002		
2003		
2004		
2005		
2006		
Total:		

Solicitare de creștere a asistenței
Suma solicitată drept creștere (euro)Da Nu

*) De anexat planul de finanțare modificat.

4. Modificări în costurile eligibile ale măsurii

Categoria cheltuielii*)	Costuri totale eligibile curente	Modificarea solicitată	Costuri totale eligibile propuse
Proiectare			
Organizare de șantier			
Lucrări			
Utilaje și echipamente			
Asistență tehnică			
Supervizare			
Altele (specificări)			
Total:			

*) Este de dorit și o defalcare pe contract.

5. Modificări ale indicatorilor fizici

6. Modificări ale caracteristicilor măsurii

--

7. Motive pentru modificările propuse

--

Propunerea de modificare:

Data înaintării solicitării de modificare:

Semnătura coordonatorului național ISPA

ANEXA Nr. III.4

A C O R D**privind cerințele minime de control financiar aplicabile măsurilor finanțate prin ISPA***SECȚIUNEA 1*

Acordul privind cerințele minime de control financiar aplicabile măsurilor finanțate prin ISPA, denumit în continuare *CMCF*, se aplică asistenței financiare furnizate în baza prezentului memorandum de finanțare și implementate de administrația țării beneficiare.

SECȚIUNEA a 2-a

1. Sistemele de control și management ale țării beneficiare trebuie:

a) să asigure implementarea corespunzătoare a asistenței în concordanță cu obiectivele managementului financiar adecvat;

b) să furnizeze o certificare corespunzătoare a validității solicitărilor pentru plățile intermediare și plata finală, bazată pe cheltuielile efectuate;

c) să furnizeze un sistem de audit corespunzător;

d) să specifice instituțiile și responsabilitățile și, în particular, controlul efectuat la diferite niveluri pentru a asigura validitatea certificării;

e) să faciliteze identificarea posibilelor puncte slabe sau riscuri ce pot apărea în executarea acțiunilor și a proiectelor;

f) să stabilească măsurile corective necesare pentru eliminarea punctelor slabe, riscurilor sau neregulilor identificate pe parcursul execuției proiectului, în particular în ceea ce privește managementul financiar.

2. Pentru atingerea obiectivelor *CMCF* un sistem de audit corespunzător este cel care îndeplinește cerințele menționate în apendicele A.

SECȚIUNEA a 3-a

1. Țările beneficiare trebuie să organizeze controale periodice sau finale ale măsurilor și proiectelor, denumite în continuare *controale*, efectuate în particular pentru:

a) a verifica eficiența sistemelor de management și control în vigoare;

b) a verifica selectiv, pe baza analizei riscului, declarațiile de cheltuieli de la diferitele niveluri implicate.

2. Țările beneficiare trebuie să organizeze o distribuție egală a controalelor pe parcursul perioadei în cauză.

3. La selecția măsurilor și proiectelor ce vor face obiectul controalelor se vor avea în vedere:

a) controlul unui eșalon reprezentativ de proiecte în ceea ce privește tipul și mărimea lor;

b) factorii de risc identificați de controalele naționale sau ale Comunității;

c) concentrarea proiectelor sub tutela unor autorități de implementare sau beneficiari finali, astfel încât principalele autorități de implementare și beneficiarii finali să fie subiectul aceluiași tip de control înainte de finalizarea fiecărui proiect.

SECȚIUNEA a 4-a

Pe parcursul controalelor țările beneficiare trebuie să urmărească verificarea următoarelor:

a) aplicarea practică și eficacitatea sistemelor de management și control;

b) corespondența dintre înregistrări și documentele justificative la nivelul beneficiarului final și al autorităților intermediare, pentru un număr adecvat de documente contabile;

c) existența unui sistem de audit adecvat;

d) natura și calendarul cheltuielilor relevante (angajamente și plăți) pentru un număr adecvat de cheltuieli, corespunzător cerințelor Comunității, în ceea ce privește

caracteristicile fizice aprobate ale proiectului și ale lucrărilor executate;

e) utilizarea proiectului este în concordanță cu cea descrisă în solicitarea de cofinanțare din partea Comunității;

f) contribuțiile financiare sunt în limitele stipulate în memorandumul de finanțare și sunt plătite beneficiarului final fără nici un fel de reducere sau întârziere nejustificată;

g) a fost făcută disponibilă cofinanțarea națională corespunzătoare;

h) măsurile cofinanțate au fost implementate în concordanță cu prevederile memorandumului de finanțare corespunzător măsurii finanțate.

SECȚIUNEA a 5-a

Controalele trebuie să stabilească dacă anumite probleme apărute au un caracter sistematic sau prezintă un risc pentru alții; trebuie, de asemenea, să identifice cauzele unor astfel de situații, orice examinări ulterioare și acțiunile corective și preventive, care sunt necesare.

SECȚIUNEA a 6-a

Fiecare țară beneficiară și Comisia trebuie să se consulte cel puțin o dată pe an în vederea coordonării programelor de control, pentru a se putea maximiza efectele benefice ale tuturor resurselor alocate pentru control la nivel național și comunitar. Aceste consultări trebuie să se refere la tehnicile de analiză a riscului care vor fi aplicate și trebuie să țină seama de controalele recente, de rapoartele și comunicările autorităților naționale, ale Comisiei și Curții Europene de Conturi.

SECȚIUNEA a 7-a

1. Țările beneficiare trebuie să asigure investigarea și soluționarea corespunzătoare a neregulilor evidente raportate în urma controalelor naționale sau comunitare.

2. Dacă o neregulă evidentă nu a fost soluționată în mod corespunzător în termen de 6 luni din momentul în care a fost raportată autorității de implementare în cauză, țara beneficiară trebuie să informeze Comisia, în cazul în care nu a informat-o în condițiile prevăzute în anexa nr. III.5.

3. Pentru paragrafele 1 și 2, *soluționat corespunzător* înseamnă prezentarea de dovezi suficiente care să demonstreze că neregula nu a existat sau a fost corectată de beneficiarul final ori de autoritatea de implementare în fața persoanei sau a organizației adecvate, responsabilă pentru control în țara beneficiară.

Dacă o anumită neregulă are un caracter sistematic, *soluționat corespunzător* înseamnă adoptarea acțiunilor necesare pentru corectarea cazurilor care nu au fost identificate în mod individual în cadrul controalelor, pentru a se preveni repetarea lor.

4. Dovezile la care se face referire în paragraful 3 pot consta în copii de pe înregistrările contabile și de pe documentele relevante sau de pe orice alt document necesar.

SECȚIUNEA a 8-a

1. Țara beneficiară va prezenta Comisiei o declarație elaborată de o persoană sau de o organizație independentă de serviciul de implementare, al cărei model indicativ este prezentat în apendicele B, nu mai târziu de data solicitării plății finale referitoare la măsura finanțată. Declarația va

cuprinde concluziile controalelor efectuate în anii precedenți și va furniza concluzii referitoare la validitatea solicitării efectuării plății finale, a legalității și regularității operațiunilor, cu evidențierea declarației finale privind cheltuielile.

2. În cazul în care există puncte slabe importante în ceea ce privește managementul și controlul sau frecvența ridicată a neregulilor înregistrate nu permite furnizarea unei asigurări de ansamblu pentru validitatea solicitării efectuării plății finale, declarația trebuie să se refere la aceste circumstanțe și să furnizeze o evaluare a dimensiunii problemelor și a impactului financiar.

În asemenea cazuri Comisia poate solicita efectuarea unui control în vederea identificării și rectificării neregulilor într-o perioadă specificată.

SECȚIUNEA a 9-a

Țările beneficiare vor informa Comisia până la data de 30 iunie a fiecărui an, iar pentru prima oară până la data de 30 iunie 2002 cel târziu, în ceea ce privește aplicarea CMCF în anul calendaristic precedent, cu referire specială la cerințele secțiunii a 2-a și incluzând orice completări sau actualizări necesare ale descrierii sistemelor de management și control, cerute în secțiunea a IX-a din anexa nr. III.1.

SECȚIUNEA a 10-a

Comisia și țara beneficiară trebuie să lucreze împreună pentru a se asigura că obiectivele acestui acord sunt îndeplinite în cadrul aranjamentelor administrative din fiecare țară beneficiară.

SECȚIUNEA a 11-a

1. Persoanele și organizațiile responsabile cu implementarea operațiunilor cofinanțate de Comunitate trebuie să se asigure că toate documentele și evidențele contabile necesare pentru control sunt furnizate oficialilor responsabili de efectuarea controlului sau persoanelor împuternicite pentru aceasta.

2. Oficialii responsabili de efectuarea controlului sau persoanele împuternicite pentru aceasta pot solicita să le fie furnizate extrase sau copii de pe documentele ori evidențele contabile menționate în paragraful 1.

SECȚIUNEA a 12-a

Informațiile colectate pe parcursul controalelor trebuie să fie protejate de secretul profesional, în concordanță cu prevederile relevante ale legislației naționale și comunitare. Aceste informații nu pot fi comunicate altor persoane decât celor care, conform atribuțiilor lor în cadrul țării beneficiare sau în cadrul instituțiilor comunitare, trebuie să intre în posesia acestora pentru îndeplinirea atribuțiilor respective.

SECȚIUNEA a 13-a

Oficialii Comisiei Europene trebuie să aibă acces la toate documentele elaborate în scopul efectuării controlului în cadrul CMCF sau la cele referitoare la controalele deja efectuate, inclusiv la informațiile stocate în sistemele de procesare a datelor.

SECȚIUNEA a 14-a

Prevederile acestui acord nu împiedică țările beneficiare să aplice proceduri naționale de control mai riguroase decât cele descrise aici.

Apendicele A

DESCRIEREA SUCCINTĂ

cerințele referitoare la informațiile necesare pentru un sistem de audit corespunzător

Un sistem de audit corespunzător, descris în secțiunea a 2-a c), este îndeplinit pentru o anumită formă de asistență când:

1. Evidențele contabile ținute la nivelul de management corespunzător furnizează informații detaliate despre plățile

făcute beneficiarilor finali pentru fiecare proiect cofinanțat, inclusiv data înregistrării contabile, suma fiecărei cheltuieli, identificarea documentului justificativ, data și metoda de plată; înregistrările vor fi susținute de documentele justificative necesare (de exemplu, facturi).

2. În cazul cheltuielilor care au doar parțial legătură cu operațiunile cofinanțate de Comunitate există justificări suficiente care să demonstreze corectitudinea alocării sumelor între cele cofinanțate de Comunitate și celelalte operațiuni. Justificări similare există, de asemenea, pentru toate tipurile de cheltuieli care sunt recunoscute ca fiind eligibile ca valoare sau în raport cu celelalte costuri.

3. Planurile tehnice și de finanțare ale proiectelor, rapoartele de progres, documentele privind aprobarea asistenței financiare nerambursabile, procedurile de licitație și contractare etc. sunt păstrate disponibile la nivelul de management adecvat.

4. La raportarea plăților către o autoritate intermediară informațiile menționate în paragraful 1 sunt incluse într-o declarație de cheltuieli detaliată care precizează, pentru fiecare proiect cofinanțat de Comunitate, fiecare cheltuielă individuală, în vederea întocmirii sumei totale certificate. Aceste declarații detaliate de cheltuieli constituie documentele de bază pentru înregistrările contabile ale autorităților intermediare.

5. Autoritățile intermediare vor ține înregistrări contabile pentru fiecare proiect și pentru sumele cheltuielilor certificate de fiecare dată de beneficiarii finali. La raportarea către ofițerul financiar menționat în paragraful (9) din secțiunea a III-a din anexa nr. III autoritățile intermediare vor prezenta o listă cuprinzând proiectele aprobate în cadrul fiecărei forme de asistență, împreună cu informațiile pentru fiecare proiect, cuprinzând cel puțin o identificare completă a proiectului și a beneficiarului final, data

aprobării asistenței financiare nerambursabile, sumele alocate și plătite, perioada acoperită de cheltuieli și suma cheltuielilor pe măsuri și subprograme. Aceste informații constituie documentația justificativă a înregistrărilor contabile făcute de autoritățile desemnate și baza pentru pregătirea declarațiilor de cheltuieli care vor fi prezentate Comisiei.

6. În cazul în care beneficiarii finali raportează direct autorității desemnate, declarațiile detaliate de cheltuieli menționate în paragraful 4 constituie documentația justificativă pentru înregistrările contabile ale autorității desemnate care este responsabilă cu întocmirea listei cuprinzând proiectele, menționată în paragraful 5.

7. În cazurile în care una sau mai multe autorități intermediare intervin între beneficiarul final și autoritățile desemnate fiecare autoritate intermediară solicită, pentru aria sa de responsabilitate, declarații detaliate privind sumele cheltuite procesate la un nivel inferior, pentru a fi folosite ca documentație justificativă pentru propriile înregistrări contabile, raportând instituțiilor superioare un rezumat al sumelor cheltuite pentru fiecare proiect.

8. În cazul altor moduri de organizare a procedurilor de management și de informare, inclusiv al transferurilor computerizate de date, toate autoritățile implicate vor obține suficiente informații de la nivelul inferior pentru a-și justifica propriile înregistrări contabile și sumele raportate la nivelul superior, asigurând în acest fel un sistem de audit corespunzător al rezumatelor sumelor raportate Comisiei pentru fiecare cheltuielă și pentru documentele justificative la nivelul beneficiarului final.

Apendicele B

MODEL INDICATIV AL DECLARAȚIEI care trebuie anexată la cererea finală de plată

Către Comisia Europeană
Directoratul General
REGIO

Subiect: <Măsura finanțată prin ISPA – numărul și localizarea>

1. Subsemnatul, ...,
(Se specifică numele, funcția și serviciul.)

am examinat declarația finală de plată pentru....., împreună cu cererea
(Se indică măsura finanțată prin ISPA și perioada acoperită.)

către Comisie pentru plata sumelor provenite din asistența comunitară.

Scopul controlului

2. Am condus controlul în concordanță cu prevederile CMCF, am planificat și am executat controlul în vederea obținerii unei asigurări rezonabile că declarația finală de cheltuieli și cererea de plată a sumelor provenite din asistența comunitară nu conțin declarații false .....
(Se descriu pe scurt etapele practice de executare a controlului.)

Observații

3. Scopul controlului a fost îndeplinit de următoarele:

- a) .....
b) .....
c) ..... etc.

(Se vor indica limitările controlului, de exemplu, probleme sistemice, deficiențe de management, lipsa unui audit constant, lipsa documentației ajutoare, cazurile aflate în proceduri legale etc.; se va estima suma cheltuielilor afectate de aceste limitări și asistența comunitară corespunzătoare acestora.)

4. Controlul împreună cu concluziile oricărui alt control național sau din partea Comunității la care am avut acces au dezvăluit o frecvență scăzută/ridicată (se va indica corespunzător; dacă este ridicată se va explica) a erorilor/neregulilor. Toate erorile/neregulile au fost rezolvate în mod satisfăcător de autoritățile de management și nu par să afecteze suma provenită din asistența comunitară, cu următoarele excepții:

- a) .....
b) .....
c) ..... etc.

(Se indică erorile/neregulile care nu au fost rezolvate corespunzător și pentru fiecare caz, posibilul caracter sistemic al acestora, extinderea problemelor și mărirea sumelor provenite din asistența comunitară, care par să fie afectate de acestea.)

Concluzii

În cazul în care nu există limitări ale controlului, iar frecvența erorilor depistate este redusă și toate problemele au fost rezolvate în mod satisfăcător:

5. a) În urma controlului și a concluziilor oricărui control național sau din partea Comunității la care am avut acces, opinia mea este că declarația finală de cheltuieli prezintă corect, în toate aspectele materiale, cheltuielile făcute în concordanță cu reglementările și cu prevederile programului și solicitarea făcută Comisiei pentru plata sumelor provenite din asistența comunitară pare să fie validă.

În cazul în care există unele limitări ale controlului, dar frecvența erorilor nu este ridicată, sau dacă există probleme care nu au fost rezolvate în mod satisfăcător:

5. b) Cu excepția problemelor la care s-a făcut referire la pct. 3 și/sau a erorilor/neregulilor care par că nu au fost rezolvate în mod satisfăcător și la care s-a făcut referire la pct. 4, opinia mea, bazată pe controlul efectuat și pe concluziile oricărui control național sau din partea Comunității la care am avut acces, este că declarația finală de cheltuieli prezintă corect, în toate aspectele materiale, cheltuielile făcute în concordanță cu reglementările și prevederile programului și solicitarea făcută Comisiei pentru plata sumelor provenite din asistența comunitară pare să fie validă.

În cazul în care există limitări majore ale controlului sau frecvența erorilor depistate este ridicată, chiar dacă erorile/neregulile au fost rezolvate în mod satisfăcător:

5. c) Din cauza problemelor la care s-a făcut referire la pct. 3 și/sau a frecvenței ridicate a erorilor menționate la pct. 4, nu sunt în poziția de a exprima o opinie asupra declarației finale de cheltuieli și asupra solicitării făcute Comisiei pentru plata sumelor provenite din asistența comunitară.

ANEXA Nr. III.5

A C O R D**cu privire la nereguli și la recuperarea sumelor încasate eronat prin ISPA****SECȚIUNEA 1**

Acest acord nu trebuie să afecteze aplicarea în țara beneficiară a regulilor referitoare la procedurile penale sau cooperarea judiciară dintre țările beneficiare ori dintre Comisie și țările beneficiare cu privire la problemele penale.

SECȚIUNEA a 2-a

(1) Țările beneficiare trebuie să comunice Comisiei în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a memorandumului de finanțare:

- prevederile stabilite de lege, reglementările sau acțiunile administrative pentru aplicarea măsurilor finanțate prin ISPA;
- lista cuprinzând autoritățile și organismele responsabile cu aplicarea măsurii, principalele prevederi referitoare la rolul și funcționarea acestor autorități și organisme și la procedurile pentru aplicarea cărora sunt responsabile.

(2) Țările beneficiare trebuie să comunice imediat Comisiei orice amendamente la informațiile furnizate prin îndeplinirea cerințelor paragrafului (1).

(3) Comisia trebuie să studieze comunicările făcute de țările beneficiare și trebuie să le informeze asupra concluziilor rezultate. Aceasta trebuie să rămână în contact cu țările beneficiare atâta timp cât este necesar pentru îndeplinirea prevederilor acestei secțiuni.

SECȚIUNEA a 3-a

Neregulă înseamnă orice încălcare a prevederilor memorandumului de finanțare, rezultând dintr-o acțiune sau omisiune a unui operator economic, care are ori a avut ca efect prejudicierea bugetului general al Comunității și/sau a legilor naționale relevante ori o grupă de cheltuieli nejustificată.

SECȚIUNEA a 4-a

(1) În timpul celor două luni după sfârșitul fiecărui trimestru țările beneficiare trebuie să raporteze Comisiei, Oficiului European Antifraudă orice nereguli care au constituit subiectul inițierii unei investigații administrative sau judiciare.

Pentru aceasta trebuie, pe cât posibil, să dea detalii privind:

- măsura finanțată prin ISPA;
- prevederile care au fost încălcate, natura și suma cheltuielilor; în cazurile în care nu s-a efectuat nici o plată, sumele care

ar fi fost plătite greșit dacă nu s-ar fi descoperit neregulile, cu excepția cazurilor în care eroarea sau neglijența este descoperită înaintea plății și nu conduce la pedepse administrative sau judiciare;

- suma totală și distribuția acesteia între diferitele surse de finanțare;
- perioada în care sau momentul în care neregula a fost comisă;
- practicile folosite pentru comiterea neregulii;
- felul în care a fost descoperită neregula;
- autoritățile naționale sau organismele care au întocmit raportul oficial cu privire la nereguli;
- consecințele financiare, suspendarea, dacă este cazul, a plăților și posibilitățile de recuperare;
- data și sursa primei informații care a dus la suspiciunea că se comite o neregulă, data la care a fost întocmit raportul oficial privind neregula și, dacă este cazul, țara beneficiară și terțele țări implicate;
- identitatea oricăror persoane fizice sau juridice implicate, exceptând cazurile în care asemenea informații nu au relevanță în combaterea neregulilor din cauza caracterului neregulilor în cauză.

(2) Dacă unele dintre informațiile menționate la paragraful (1) și, în particular, cele care privesc practicile folosite în comiterea neregulilor și maniera în care acestea au fost descoperite nu sunt disponibile, țările beneficiare trebuie, pe cât posibil, să furnizeze informațiile lipsă atunci când înaintează Comisiei următoarele rapoarte trimestriale privind neregulile.

(3) Dacă reglementările naționale prevăd confidențialitatea investigațiilor, comunicarea informațiilor trebuie să fie subiectul unei autorizări din partea unei instanțe judecătorești competente.

SECȚIUNEA a 5-a

Orice țară beneficiară trebuie să raporteze Comisiei și, dacă este necesar, statelor membre implicate orice nereguli descoperite sau presupuse că au existat, atunci când există temerea că:

- neregulile pot avea foarte rapid repercusiuni în afara teritoriului său; și/sau
- arată că un nou *mal praxis* a fost implicat (folosit).

SECȚIUNEA a 6-a

În timpul celor două luni după sfârșitul fiecărui trimestru țările beneficiare trebuie să informeze Comisia, cu referire la orice alt raport anterior întocmit conform prevederilor secțiunii a 4-a, despre procedurile instituite ca urmare a neregulilor notificate anterior și a schimbărilor importante care rezultă din acestea, incluzând:

- sumele care au fost sau se așteaptă să fie recuperate;
- măsurile interimare luate de țara beneficiară pentru asigurarea recuperării sumelor plătite greșit;
- procedurile judiciare sau administrative instituite în vederea recuperării sumelor plătite greșit și pentru impunerea sancțiunilor;
- motivele în cazul suspendării procedurilor de recuperare; pe cât posibil, Comisia trebuie notificată înainte de luarea deciziei;
- orice suspendări ale acuzărilor judiciare.

Țările beneficiare trebuie să notifice Comisiei deciziile administrative sau judiciare ori principalele motive privind suspendarea acestor proceduri.

SECȚIUNEA a 7-a

Dacă nu există nereguli de raportat în perioada de referință, țările beneficiare trebuie să informeze Comisia despre acest lucru în aceeași limită de timp stabilită în paragraful (1) din secțiunea a 4-a.

SECȚIUNEA a 8-a

Atunci când autoritățile competente din țara beneficiară decid, la cererea expresă a Comisiei, să inițieze sau să continue procedurile legale în vederea recuperării sumelor plătite greșit, Comisia poate să decidă să ramburseze țării beneficiare, total sau parțial, costurile legale și costurile care decurg direct din procedurile legale, la prezentarea probelor documentare, chiar dacă procedurile nu au avut succes.

SECȚIUNEA a 9-a

(1) Comisia trebuie să păstreze contacte corespunzătoare cu țara beneficiară în scopul suplimentării informațiilor furnizate despre neregulile la care se face referire în secțiunea a 4-a, despre procedurile menționate în secțiunea a 6-a și, în particular, despre posibilitatea de recuperare.

(2) Independent de contactele menționate în paragraful (1), Comisia trebuie să informeze țările beneficiare atunci când natura neregulii este de asemenea manieră încât sugerează că practici similare sau identice pot apărea în alte țări beneficiare.

(3) Comisia trebuie să organizeze pentru reprezentanții țărilor beneficiare întâlniri de informare la nivelul Comunității, pentru a examina împreună cu aceștia informațiile obținute conform secțiunilor 4, 5 și 6 și paragrafului (1) din această secțiune, în special cu privire la învățămintele care trebuie trase în viitor referitoare la nereguli, la măsurile de prevenire și la procedurile legale.

(4) La cererea unei țări beneficiare sau a Comisiei țările beneficiare și Comisia trebuie să se consulte în scopul eliminării oricărui aspect ce prejudiciază interesele Comisiei, care devine evident în timpul îndeplinirii prevederilor în vigoare.

SECȚIUNEA a 10-a

Comisia trebuie să informeze cu regularitate țările beneficiare, în cadrul convenției de prevenire a fraudelor, despre ordinul de mărime al fondurilor implicate în neregulile care au fost descoperite și despre categoriile de nereguli, împărțite pe tipuri și pe sume (valoric).

SECȚIUNEA a 11-a

(1) Țările beneficiare și Comisia trebuie să ia toate precauțiile necesare pentru a se asigura că informațiile pe care le schimbă rămân confidențiale.

(2) Informațiile la care se face referire în acest acord nu pot fi trimise în particular altor persoane decât celor din țările beneficiare sau din cadrul instituțiilor comunitare, care au, conform atribuțiilor lor, acces la acestea, decât dacă țările beneficiare care le furnizează au specificat în mod expres aceasta.

(3) Numele persoanelor fizice sau juridice pot fi dezvăluite altor țări beneficiare sau instituții comunitare numai dacă acest lucru este necesar pentru prevenirea sau pedepsirea unei nereguli sau pentru a se stabili dacă o presupusă neregulă a avut loc.

(4) Informațiile comunicate sau obținute în orice mod, potrivit acestui acord, vor fi supuse confidențialității profesionale și vor fi protejate în același mod în care informații similare sunt protejate de legislația națională a țărilor beneficiare care le primesc și de către prevederile corespondente aplicabile instituțiilor Comunității.

În plus aceste informații nu pot fi folosite în alt scop decât cel prevăzut în prezentul acord decât dacă autoritățile care le-au furnizat și-au dat acordul expres și cu condiția ca prevederile în vigoare în țările beneficiare în care se găsește instituția beneficiară să nu interzică asemenea comunicare sau folosire.

(5) Paragrafele (1)–(4) nu împiedică folosirea, în orice acțiune legală sau procedură instituită ulterior pentru neconcordanța cu regulile Comunității în domeniul asistenței pentru preaderare, a informațiilor obținute conform acestui acord. Autoritatea competentă din țările beneficiare care a furnizat aceste informații trebuie informată dinainte despre o asemenea folosire.

(6) Când o țară beneficiară notifică Comisiei că o persoană fizică sau juridică, al cărei nume a fost comunicat Comisiei conform prezentului acord, în urma anchetei ulterioare se dovedește că nu a fost implicată în nici o neregulă, Comisia trebuie să îi informeze în continuare pe toți cei cărora le-a dezvăluit numele, conform prezentului acord, despre acest fapt. Aceste persoane nu trebuie după aceea să mai fie tratate, în virtutea notificărilor anterioare, ca persoane implicate în neregula avută în vedere.

SECȚIUNEA a 12-a

Sumele recuperate trebuie distribuite între țările beneficiare și Comisie în conformitate cu ratele de cofinanțare, proporțional cu cheltuielile deja făcute de acestea.

SECȚIUNEA a 13-a

Verificările și inspecțiile pe loc, efectuate pentru protejarea intereselor financiare ale Comunității împotriva neregulilor, astfel cum sunt definite în secțiunea a 3-a, trebuie pregătite și conduse de Comisie în strânsă cooperare cu autoritățile competente din țările beneficiare, care vor fi notificate în timp util despre obiectul și scopul verificărilor și al inspecțiilor menționate în această anexă, astfel încât autoritățile să poată acorda tot sprijinul necesar. În acest scop oficialii țării beneficiare implicate pot participa la verificările și inspecțiile pe loc.

În plus, dacă țara beneficiară implicată dorește, verificările și inspecțiile pe loc pot fi efectuate împreună de Comisie și autoritățile competente ale țării beneficiare.

SECȚIUNEA a 14-a

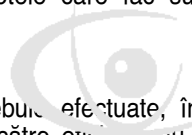
Verificările și inspecțiile pe loc trebuie efectuate de Comisie la operatori economici persoane fizice sau juridice sau la alte organisme naționale cărora le este atribuită putere legală, dacă există motive să se creadă că au fost comise nereguli.

Pentru a se facilita efectuarea de către Comisie a acestor verificări și inspecții operatorilor economici trebuie să le fie solicitată o garantare a accesului la sediul, terenul, mijloacele de transport sau la alte suprafețe folosite în scopuri de afaceri.

Când este strict necesar să se stabilească unde și dacă neregulile există, Comisia poate efectua verificări și inspecții la alți operatori economici implicați, pentru a avea acces la informațiile pertinente deținute de aceștia despre faptele care fac subiectul verificărilor și inspecțiilor pe loc.

SECȚIUNEA a 15-a

(1) Verificările și inspecțiile pe loc trebuie efectuate, în baza responsabilității și autorității Comisiei, de către oficialii sau de alți angajați ai acesteia, împuterniciți corespunzător în baza regulamentelor relevante ale Comisiei și numiți în continuare *inspectorii Comisiei*. Personalul pus la dispoziție Comisiei de țara beneficiară

în cadrul procesului de înfrățire instituțională — *twinning* — poate să participe la aceste verificări și inspecții.

Inspectorii Comisiei își vor exercita puterea pe baza unei autorizații care le atestă identitatea și poziția, împreună cu un document care să indice subiectul și scopul verificării și inspecției pe loc.

Conform legii comunitare aplicabile este necesar ca ei să corespundă regulilor de procedură stabilite de legile țării beneficiare implicate.

(2) Sub rezerva înțelegerii cu țara beneficiară Comisia poate cere asistența oficialilor din țările beneficiare ca observatori și poate apela la alte organisme, care activează sub responsabilitatea sa, să acorde asistență tehnică.

Comisia trebuie să se asigure că toți oficialii și organismele menționate mai sus prezintă toate garanțiile cu privire la competența tehnică, independența și respectarea secretului profesional.

SECȚIUNEA a 16-a

(1) Inspectorii Comisiei trebuie să aibă acces, în aceleași condiții cu inspectorii administrației naționale și în conformitate cu legislația națională, la toate informațiile și documentațiile despre operațiunile implicate, care sunt necesare pentru desfășurarea corespunzătoare a inspecțiilor pe loc. Aceștia se pot folosi de toate facilitățile de inspecție ca și inspectorii administrației naționale și pot face copii în special de pe documentele relevante.

Verificările și inspecțiile pe loc pot privi, în particular:

- registre și documente profesionale, cum ar fi facturi, liste de termene și condiții, omitere de plăți, declarații privind materialele folosite și munca efectuată, documente bancare păstrate de operatorii economici, date computerizate;
- sistemele și metodele de producție, ambalare și expediere;
- verificări fizice privind natura și cantitatea bunurilor sau ale operațiunilor finalizate;
- prelevarea și verificarea de mostre;
- progresul lucrărilor și investițiilor pentru care s-a acordat finanțarea și utilizarea investițiilor finalizate;
- documente contabile și bugetare;
- implementarea tehnică și financiară a proiectelor subsidiare.

(2) Dacă este cazul, este în sarcina țării beneficiare, la cererea Comisiei, să ia toate măsurile de precauție corespunzătoare, în conformitate cu legislația națională, în special pentru protejarea probelor.

SECȚIUNEA a 17-a

(1) Informațiile comunicate sau obținute în orice fel conform prevederilor acestei anexe sunt acoperite de secretul profesional

și sunt protejate în același mod în care informațiile similare sunt protejate de legislația națională a țării beneficiare care le primește și de prevederile corespunzătoare aplicabile instituțiilor comunitare.

Asemenea informații nu pot fi comunicate altor persoane în afara celor din instituțiile Comunității sau din țările beneficiare, a căror funcție necesită cunoașterea lor, și nici nu pot fi folosite de instituțiile Comunității în alte scopuri decât cele de asigurare a unei protecții eficiente a intereselor financiare ale Comunității în toate țările beneficiare. Când o țară beneficiară intenționează să folosească în alte scopuri informațiile obținute de oficialii care participă sub autoritatea sa ca observatori la verificările și inspecțiile pe loc, trebuie să ceară aprobarea țării beneficiare de la care informația respectivă a fost obținută.

(2) Comisia trebuie să raporteze în cel mai scurt timp posibil autorităților competente ale țării pe al cărei teritoriu au fost efectuate verificările și inspecțiile pe loc despre orice fapt sau suspiciune legată de o neregulă pe care a aflat-o în cursul verificării sau al inspecției pe loc. În orice moment Comisiei i se va putea cere să informeze autoritatea sus-menționată despre rezultatele unor asemenea verificări și inspecții.

(3) Inspectorii Comisiei trebuie să se asigure că la întocmirea rapoartelor lor se ține seama de cerințele procedurale specificate în legislația națională a țării beneficiare implicate. Documentele materiale și probatoare specificate în secțiunea a 16-a trebuie anexate la rapoartele menționate. Rapoartele astfel întocmite trebuie să fie folosite ca probe (admisibile) în procedurile administrative sau juridice ale țării beneficiare în care folosirea lor se dovedește necesară, în același mod și în aceleași condiții ca și rapoartele întocmite de inspectorii administrației naționale. Acestea trebuie să fie subiectul aceluiași reguli de evaluare ca cele aplicabile rapoartelor administrative întocmite de inspectorii administrației naționale și vor avea aceeași valoare ca acestea. Când o inspecție este desfășurată în comun, inspectorii naționali care au luat parte la operațiune vor fi rugați să contrasemneze raportul întocmit de inspectorii Comisiei.

SECȚIUNEA a 18-a

Când operatorii economici la care se face referire în secțiunea a 14-a se opun unei verificări sau inspecții pe loc, țara beneficiară implicată, acționând în conformitate cu regulile naționale, trebuie să acorde inspectorilor Comisiei sprijinul necesar pentru a le permite acestora să își îndeplinească sarcinile de verificare sau inspecție pe loc.

Este de datoria țării beneficiare să ia toate măsurile necesare în conformitate cu legislația națională.

ANEXA Nr. III.6

CERINȚELE privind informarea și publicitatea

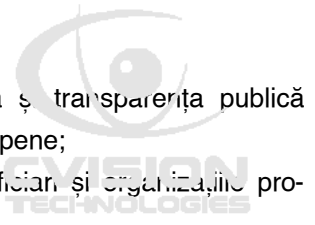
Regulile stabilite în prezenta anexă referitoare la informare și publicitate au încă un caracter provizoriu. De aceea regulile consimțite în acest memorandum de finanțare nu impun regulile ce vor fi aplicate altor măsuri care beneficiază de asistență financiară ISPA.

Regulile privind detaliile înțelegerii referitoare la informare și publicitate

1. Obiective și scop

Măsurile de informare și publicitate privind asistența acordată prin ISPA au ca scop:

- să mărească conștientizarea și transparența publică față de activitățile Comunității Europene;
- să informeze potențialii beneficiari și organizațiile profesionale despre posibilitățile ISPA.

Informarea și publicitatea trebuie să privească toate proiectele pentru care ISPA asigură asistență financiară. Ținta măsurilor de informare și publicitate este de a informa publicul general și, de asemenea, potențialii beneficiari, inclusiv:

- autoritățile regionale, locale sau publice;
- partenerii sociali și economici;
- organizațiile neguvernamentale;
- operatorii și promotorii de proiect;
- orice alte părți interesate

despre oportunitățile oferite de ISPA.

2. Principii generale

Organismele responsabile cu implementarea proiectelor ISPA, denumite în continuare *organisme responsabile*, sunt răspunzătoare pentru toate măsurile de publicitate imediate. Publicitatea trebuie condusă în cooperare cu departamentele Comisiei, care vor fi informate despre măsurile luate în acest scop.

Organismul responsabil trebuie să ia toate măsurile administrative necesare pentru a asigura aplicarea efectivă a acestor aranjamente și să colaboreze cu departamentele Comisiei.

Măsurile de informare și publicitate trebuie luate în timp util, imediat după ce asistența ISPA este aprobată. Comisia își rezervă dreptul să inițieze procedura de restrângere, suspendare sau anulare a asistenței ISPA, dacă țara beneficiară nu își îndeplinește obligațiile stabilite în prezenta anexă.

3. Îndrumări privind activitățile de informare și publicitate

În afară de regulile detaliate, stabilite la pct. 4, următoarele principii trebuie aplicate în conformitate cu toate măsurile de informare și publicitate:

3.1. Media

Organismul responsabil trebuie să informeze media în modul cel mai corespunzător despre acțiunile cofinanțate prin ISPA. Participarea Comunității Europene va fi reflectată exact în aceste informări.

Pentru aceasta lansarea formală a proiectelor și fazele importante ale implementării lor vor face subiectul unor măsuri de informare, în special în mijloacele media regionale (presă, radio și televiziune). Trebuie asigurată o colaborare corespunzătoare cu delegațiile Comisiei în țările beneficiare implicate.

3.2. Acțiunile de informare

Organizarea acțiunilor de informare, cum ar fi: conferințe, seminarii, târguri și expoziții legate de implementarea proiectelor parțial finanțate prin ISPA, trebuie să menționeze explicit participarea Comunității Europene. Trebuie să se beneficieze de această oportunitate pentru a se expune steagul Comunității Europene în sălile de conferință și sigla Comunității Europene pe documente. Delegațiile Comisiei în țările beneficiare trebuie să sprijine, dacă este necesar, organizarea și desfășurarea unor asemenea evenimente.

3.3. Material informativ

Publicațiile (cum ar fi broșuri și prospecte) despre proiecte sau măsuri similare trebuie să conțină pe copertă o indicație clară a siglei Comunității Europene atunci când se folosește și o siglă națională, regională sau locală.

Când publicația include o prefață aceasta trebuie semnată atât de persoana responsabilă din țara beneficiară, cât și, din partea Comisiei, de membrul Comisiei responsabil sau de către un reprezentant desemnat, pentru a asigura faptul că participarea Comunității Europene este clară. Aceste publicații trebuie să facă referiri la organismele responsabile pentru informarea părților interesate.

Principiile sus-menționate se vor aplica, de asemenea, și materialelor audiovizuale sau de pe paginile web.

4. Obligații ale țărilor beneficiare

Informarea și publicitatea trebuie să facă obiectul unei serii coerente de măsuri definite de organismul responsabil în colaborare cu Comisia, pe durata proiectului. Țările beneficiare trebuie să se asigure că reprezentanții Comisiei, inclusiv delegațiile sale, sunt corect implicate în cele mai importante activități legate de ISPA.

Când proiectele sunt implementate, organismul responsabil trebuie să ia următoarele măsuri care să indice participarea ISPA în proiectele menționate:

a) Informarea referitoare la proiect

Măsurile de informare și publicitate prompte trebuie luate pentru a conștientiza publicul general în privința asistenței acordate de Comunitatea Europeană prin ISPA. Organismul responsabil trebuie să publice conținutul proiectelor în cea mai adecvată formă și să se asigure că asemenea documente sunt difuzate către media locală și regională și să le țină la dispoziție părților interesate. Măsurile prompte vor include:

- panouri de publicitate ridicate la locul lucrărilor;
  - plăci comemorative permanente pentru infrastructurile accesibile publicului general,
- care vor fi instalate în conformitate cu aranjamentele speciale privind informarea pe teren, detaliate mai jos.

b) Informații generale referitoare la ISPA

În plus față de prevederile pct. a) organismul responsabil, împreună cu coordonatorul național ISPA, este responsabil pentru difuzarea regulată a informațiilor generale despre asistența ISPA alocată țării lor, subliniind implementarea proiectelor și rezultatele obținute. Această informare generală trebuie să aibă loc cel puțin o dată pe an și să fie făcută disponibilă Comisiei pentru raportul anual. Informarea va avea forma unor broșuri de interes general, material profesional audio-video (de exemplu, videoclip) și conferințe de înștiințare la un nivel corespunzător. Informarea trebuie să grupeze proiectele după natura lor și/sau să se focalizeze pe proiectele de interes relevant. Aceasta trebuie actualizată anual și transmisă televiziunilor sau posturilor de radio naționale și regionale, Comisiei și, la cerere, altor părți interesate, astfel cum sunt definite la pct. 1.

5. Activitatea comitetelor de monitorizare

Comitetele de monitorizare trebuie să se asigure că există informații adecvate cu privire la activitatea lor. În

acest scop fiecare comitet de monitorizare trebuie să informeze media, cât de des consideră necesar, despre progresul proiectului/proiectelor pentru care este responsabil. Președintele va fi responsabil pentru contactele cu media și va fi asistat de reprezentanții Comisiei.

Pregătirile corespunzătoare vor fi făcute, de asemenea, în colaborare cu Comisia și cu delegațiile acesteia în țările beneficiare, atunci când au loc evenimente importante, cum ar fi întâlniri la nivel înalt sau inaugurări.

Reprezentanții Comisiei în comitetele de monitorizare, în colaborare cu organismele responsabile, vor asigura concordanța cu prevederile adoptate privind publicitatea, în special cu cele care privesc panourile de publicitate și plăcile comemorative (vezi prevederile de mai jos).

Măsurile de informare și publicitate și probele adecvate, cum sunt fotografiile, trebuie să fie înmânate președintelui de către organismul responsabil. Copii de pe unele materiale de acest fel vor fi transmise Comisiei.

Președinții comitetelor de monitorizare trebuie să înainteze Comisiei toate informațiile care trebuie avute în vedere la întocmirea raportului anual al acesteia.

6. Prevederi finale

Organismul responsabil poate în orice moment să desfășoare acțiuni suplimentare pe care le consideră necesare.

Acesta trebuie să consulte Comisia și să o informeze despre inițiativele pe care le are, astfel încât Comisia să poată participa în mod corespunzător la îndeplinirea acestora.

Pentru a facilita implementarea acestor prevederi Comisia, prin delegația sa la locul de desfășurare, va asigura asistență sub forma unui manual care va fi întocmit în limba națională. Acesta va conține îndrumări detaliate în formă electronică (CD-ROM) și va fi disponibil, la cererea contractanților, la organismul responsabil sau la coordonatorul național ISPA.

Măsurile speciale privind panourile de publicitate și plăcile comemorative

Pentru a asigura vizibilitatea proiectelor ISPA țările beneficiare se vor asigura că sunt îndeplinite următoarele măsuri de informare și publicitate:

1. Panourile de publicitate

Panourile de publicitate vor fi ridicate la locul de desfășurare a lucrărilor pentru proiectele finanțate prin ISPA. Asemenea panouri de publicitate trebuie să cuprindă un spațiu rezervat indicațiilor privind participarea Comunității Europene.

Panourile de publicitate trebuie să aibă o dimensiune potrivită cu scala operațiunilor desfășurate.

Secțiunea panoului de publicitate rezervată Comunității Europene trebuie să îndeplinească următoarele criterii:

- trebuie să ocupe cel puțin 50% din suprafața totală a panoului de publicitate;
- trebuie să poarte sigla Comunității Europene și să cuprindă textul următor, astfel cum este prezentat în tabelul anexat.

Atunci când organismul responsabil nu ridică propriul panou de publicitate care să anunțe implicarea sa în finanțarea proiectului, asistența acordată de Comunitatea Europeană trebuie anunțată pe un panou de publicitate special. În asemenea cazuri prevederile sus-menționate referitoare la contribuția Comisiei Europene se aplică prin analogie.

Panourile de publicitate trebuie înlăturate nu mai târziu de 6 luni de la data finalizării lucrărilor și trebuie să fie înlocuite cu o placă comemorativă, în conformitate cu prevederile pct. 2.

2. Plăcile comemorative

Plăcile comemorative permanente trebuie plasate pe teren și trebuie să fie accesibile publicului general. În afara siglei Comunității Europene asemenea plăci trebuie să menționeze contribuția Comunității Europene la proiect.

Trebuie folosit textul următor ca model pentru conținutul cerut:

„Acest proiect a fost cofinanțat cu ..... % de către Comunitatea Europeană. La finalul lucrării în ..... costul total al proiectului a fost de ..... și contribuția totală a Comunității Europene a fost de .....“

(se menționează anul) (moneda națională) (moneda națională)

Exemplu:

Titlul proiectului	
Localizarea	
Sigla europeană	Finanțat de: Uniunea Europeană (asistență ..... euro ..... financiară nerambursabilă) (moneda națională) IFI (împrumut) ..... euro ..... (moneda națională)
Autoritatea de implementare:	{Ministerul ...} {Agenția ...}
Beneficiar:	{Denumirea beneficiarului}
Supervizare și management:	{Denumirea firmei}
Contractant:	{Denumirea contractantului}

Regia Autonomă Monitorul Oficial

în pas cu timpul

Centrul pentru relații cu publicul
Șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sector 5, București
Tel.: 411.58.33 E-mail: multimed@bx.logicnet.ro
Fax: 410.77.36 Website: www.monitoruloficial.ro

PROMPT, COMOD, MODERN

Un alt mod de a te informa - prompt, comod, modern - prin **procurarea electronică** a Monitorului Oficial al României atât în sistem abonament, cât și selectiv, a anumitor numere ale Monitorului Oficial al României sau acte normative.

OPERATIVITATE

Transmiterea Monitorului Oficial al României se face prin **e-mail, zilnic**, pe măsura apariției acestuia, intrându-se în posesia lui în ziua tipării.

Fiecare Monitor Oficial este cuprins într-un fișier de tip PDF și se citește cu Acrobat Reader, ceea ce înseamnă că pentru a recepționa și a utiliza informația legislativă vă este suficient contul de e-mail și Acrobat Reader, aplicație ce se poate lua **gratuit** de pe Internet (www.adobe.com).

ACCESIBILITATE

Prețul unui abonament **anual** la Monitorul Oficial al României, **Partea I și Partea I numeric bis** - Legi, decrete, hotărâri și alte acte - este de **156 USD** pentru un echipament de tip server sau monopost.
În condițiile în care dispuneți de **rețea**, pentru fiecare utilizator final contravaloarea prestației este de **6 USD/lună**, acordându-se o **reducere de 20%** pentru o rețea cu mai mult de cinci stații de lucru.

Prețul unui abonament **anual** la Monitorul Oficial al României, **Partea a II-a** - Dezbateri parlamentare - este de **132 USD**.

Prețul unui abonament **anual** la Monitorul Oficial al României, **Partea a III-a** - Publicații și anunțuri - este de **48 USD**.

Prețul unui abonament **lunar** la Monitorul Oficial al României, **Partea a VI-a** - Achiziții publice - este de **13 USD/lună**.

Abonamentele se pot încheia pe orice perioadă a anului calendaristic, prețul reducându-se în mod proporțional.

DIVERSITATE

Prin aceleași mijloace multimedia (e-mail, CD, dischete):

- monitoarele oficiale aferente oricărui an din perioada **1995 - 2000 (62 USD/an)**
- **selecții de monitoare oficiale**, Partea I, Partea a II-a, Partea a III-a, Partea a V-a, Partea a VI-a (**0,08 USD/pag.**)
- **selecții din monitoarele oficiale a diferitelor acte normative (0,10 USD/pag.)**
- lucrarea editată de R.A.M.O. "Actele publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I - 22 decembrie 1989 - 31 ianuarie 2001" (**15 USD**)

Prețurile includ T.V.A.

Plata se face în lei, la cursul de schimb (B.N.R.) din ziua efectuării plății.

COLECȚII TEMATICE pe suport electronic

Legislație privind jocurile de noroc.....	2,3 USD
Legislație în domeniul asistenței medicale.....	7,8 USD
Legislație privind normele de medicina muncii.....	3,5 USD
Legislație privind dezvoltarea regională a României și regimul zonelor defavorizate.....	3,7 USD
Legislația viei și vinului*.....	4,3 USD
Reglementări privind circulația pe drumurile publice.....	2,3 USD
Legislație în domeniul silviculturii și protecției vânatului*.....	9,1 USD
Legislație privind investițiile directe și dezvoltarea activității economice*.....	0,7 USD
Reglementări privind concesionările în domeniul sanitar-veterinar.....	1,4 USD
Impozitul pe venit.....	6,1 USD
Reglementări privind locuința - ediția a II-a.....	7,8 USD
Sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale.....	3 USD
Circulația rutieră.....	20 USD

COLECȚII TRILINGVE pe suport electronic

	Preț în USD/versiune		
	română	franceză	engleză
Contractul de management. Selecționarea și numirea managerilor*.....	1,6	3,6	3,6
Reglementări privind regimul investițiilor străine*.....	2,4	5,3	5,2
Legea învățământului*.....	2,4	5,4	4,6
Lege privind valorile mobiliare și bursele de valori*.....	2,1	4,6	4,5
Legea protecției mediului.....	1,7	3,8	3,6
Reglementări privind locuințele trecute în proprietatea statului.....	3,1	6,4	6,6
Organizarea și funcționarea Consiliului Legislativ.....	1,8	3,8	3,8
Legea fondului funciar. Legea cadastrului și a publicității imobiliare*.....	2,4	5,2	5
Legea privind dreptul de autor și drepturile conexe.....	2,1	4,4	4,2
Lege privind procedura reorganizării și lichidării judiciare*.....	1,4	3	3
Lege privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare.....	1,1	2,5	2,4
Legea apelor.....	2,4	5,4	5,1
Lege privind organizarea și funcționarea Consiliului Economic și Social.....	0,3		0,6
Lege privind desfășurarea în siguranță a activităților nucleare.....	1,1	2,5	2,5
Amenajarea teritoriului național.....	0,5	1	1
Societăți comerciale. Registrul comerțului.....	3,6	7,8	7,7
Legislație bancară.....	2,9	6,2	6,2
Avocatul Poporului.....	1,4	2,8	2,9
Dezvoltarea regională în România.....	0,3	0,8	0,7
Proprietatea publică și concesionile.....	1	2,1	2,1
Prevenirea și sancționarea spălării banilor.....	0,4	0,8	0,8
Dezvoltarea regională în România și regimul zonelor defavorizate.....	4	8,4	8,3
Investiții directe și dezvoltarea activității economice*.....	0,8	1,6	1,5
Ordinea publică, apărarea și siguranța națională.....	2	4,4	4,3
Consiliul Legislativ. Curtea Supremă de Justiție.....	3,2	6,9	6,9
Accesul la propriul dosar și deconspirarea securității ca boală publică.....	0,6	1,3	1,2
Reglementări privind administrația publică locală și algele locale.....	3,2	7,1	7,8
Asigurări și reasigurări în România.....	0,6	1,2	1,1
Fondul funciar.....	7,2	15,3	14,8
Reglementări privind locuința.....	3,3	7,1	6,8
Alegeri parlamentare și prezidențiale.....	3,8	8,2	8,2
Societatea Română de Radiodifuziune și Societatea Română de Televiziune.....	1	2,2	2,2
Prevenirea, descoperirea și sancționarea faptelor de corupție.....	0,5	1	1
Reglementări privind corupția și crima organizată.....	1,3	2,8	2,8

* Întrucât modificările intervenite în cuprinsul actelor normative au avut loc după data prelucrării informației, actualizarea acestora se va face într-o ediție viitoare.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, str. Izvor nr. 2-4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București, cont nr. 2511.1—12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea” București și nr. 5069427282 Trezoreria sector 5, București (alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Casa pentru publicitate: Centrul pentru relații cu publicul, București, șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, tel. 411.58.33 și 411.97.54, tel./fax 410.77.36.

Tiparul: Regia Autonomă „Monitorul Oficial”, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78, E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro